

Handling 2021 nr 88

Hemställen från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 1 februari 2021 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Hemställen från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Jonas Attenius (S) och Karin Pleijel (MP) yrkade bifall till yrkande från S och MP den 16 april 2021.

Daniel Bernmar (V) och ordföranden Axel Josefson (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag.

Martin Wannholt (D) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag med hänvisning till yttrandet från M, L, C, KD och D den 20 april 2021.

Vid omröstning röstade Daniel Bernmar (V), Axel Darvik (L), Martin Wannholt (D), Grith Fjeldmose (V), Jessica Blixt (D), Jörgen Fogelklou (SD), Emmyly Bönfors (C), tjänstgörande ersättaren Nina Miskovsky (M) och ordföranden Axel Josefson (M) för bifall till Daniel Bernmars m.fl. yrkande.

Blerta Hoti (S), Karin Pleijel (MP), Marina Johansson (S) och Jonas Attenius (S) röstade för bifall till Jonas Attenius och Karin Pleijels yrkande.

Kommunstyrelsen beslutade med nio röster mot fyra att bifalla Daniel Bernmars m.fl. yrkande.

Elisabet Lann (KD) antecknade följande till protokollet: Om jag hade haft rätt att rösta hade jag röstat för bifall till Daniel Bernmars m.fl. yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 2 mars 2021.

Representanterna från M, L, C, KD och D antecknade som yttrande en skrivelse från den 20 april 2021.

Representanterna från V antecknade som yttrande en skrivelse från den 20 april 2021.

Göteborg den 21 april 2021
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande
2021-04-20

M, L, C, KD, D

Yttrande angående – Hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden

Yttrande

Kommunfullmäktige har satt ett mål om att ingen del av Göteborg ska finnas med på polisens lista över särskilt utsatta områden. Förvaltnings AB Framtiden har med anledning av målet föreslagit en ny struktur och organisation för stadens utvecklingsområden och inkommit med en hemställan om att bilda en stiftelse för sociala investeringar. Styrelsen för stiftelsen föreslås bestå av politiker i styrelsen för bolaget, tjänstemän som arbetar i bolaget och externa tjänstemän. Förvaltnings AB Framtiden genomför redan idag ett flertal olika sociala insatser inom bolaget, vilket gör det svårt att motivera behovet av en ny stiftelse. Förslaget innebär även att bolaget gör en förmögenhetsdisposition på 50 miljoner, med beredskap för 100 miljoner totalt, som bolaget förlorar den formella rådigheten över. Satsningarna som framkommer i syftet med bildande av stiftelsen kan genomföras inom bolagets befintliga organisation. Det är viktigt att Förvaltnings AB Framtiden fortsätter samarbetet med idéburen sektor, akademi, fastighetsbolag och lokalt engagerat näringsliv samt genomför satsningar inom bolagets koncern, men i andra former än en stiftelse. Exempelvis genom BID-inspirerad samverkan.

Yttrande

(Vänsterpartiet)

2021-04-20

Yttrande avseende Hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden

Vänsterpartiet har efter övervägande landat i att avslå hemställan från AB Framtiden.

I hemställan lyfts långsiktigheten fram som en viktig fördel men den är minst lika mycket en nackdel. Göteborg förfogar över ett stort antal stiftelser utformade för olika ändamål under olika tidsperioder. Att ändra ett ändamål med en stiftelse är mycket svårt och arbetsam process. I princip blir det omöjligt att styra efter behov och eftersom ingen har en möjlighet att sia i hur framtiden kommer se ut blir verktyget allt som oftast ett problem för eftervärlden. Göteborg förfogar redan över ett stort antal stiftelser med mycket skiftande ändamål som sällan är anpassade efter behoven flera årtionden efter bildandet.

Vi är tveksamma till att en särskild organisation ska byggas upp vid sidan av den ordinarie organisationen där politiskt ansvar kan utkrävas. Detta då det är i strid med det arbetet som pågått sedan 2014 med att minska antalet kommunala aktörer för att skapa ordning och reda samt tydlighet för göteborgarna om var ansvaret ligger.

Inom Stadshuskoncernen finns redan idag exempel på samverkan och insatser som samfinansieras och styrs av bolag tillsammans med näringslivsaktörer. Det är fullt möjligt att ge aktörer inom näringslivet och idéburen sektor möjlighet att bidra med resurser och engagemang, utan att behöva skapa fristående organisationer.

Vi tycker inte att det är rätt att hyresgästerna genom medel avsatta från överskott på hyran ensamma ska finansiera uppdrag som normalt sett skulle finansieras av hela skattekollektivet. Detta då flera av uppdragen som stiftelsen är tänkt att arbeta med är nära eller överlappar kommunens egna huvuduppdrag, nämligen välfärdsuppdraget. Politiska misslyckanden ska inte belasta hyresgästerna.

Vidare skulle en stiftelsebildning innebära ett avsteg från den finansiella samordningen enligt Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten, avseende stiftelsens kapitalförvaltning. Genom stiftelseformen så kommer staden att avhända sig kontrollen över både kapital och i vissa delar verksamhet. Styrelsen i stiftelsen kommer inte att ha några andra skyldigheter än de som framgår av stiftelsens ändamål. Styrelsen ska dessutom att vara sammansatt av så väl politiker, tjänstepersoner som hyresgäster. Sammantaget är detta problematiskt ur ett demokratiperspektiv då det kommer leda till minskat insyn och ansvarsutkrävande.

Slutligen skulle stiftelsen fortfarande vara bunden av alla offentligrättsliga regler så som upphandlings- och statsstödsregler eller offentlighetsprincipen. Handlingsutrymmet skulle därför inte öka nämnvärt i form av minskad administration utan den riskerar istället att öka.

Yrkande
2021-04-16

Socialdemokraterna, Miljöpartiet

Yrkande angående - Hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och i kommunfullmäktige:

1. Hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden bifalles.

Yrkandet

Den långvariga och djupa segregation som präglar delar av Göteborg kräver ett genomgripande reformarbete och att nya metoder prövas där andra har misslyckats. AB Framtiden föreslår i sin hemställan att en stiftelse ska bildas, vars ändamål är att arbeta med sociala investeringar i stadens utsatta områden och bidra till att genomföra koncernens strategi för utvecklingsområden 2020–2030. Socialdemokraterna och Miljöpartiet ser ingen anledning att göra en annan bedömning än AB Framtidens styrelse. Vi delar AB Framtidens mening om att en stiftelse möjliggör för långsiktiga samarbeten och gör det lättare för fler intressenter, exempelvis privata fastighetsägare, andra delar av näringslivet och ideella organisationer att vara med i arbetet. Det är viktigt att stiftelsen arbete inte får stå i motsats eller konkurrera ut annat socialt arbete som AB Framtiden eller staden i övrigt bedriver i områdena.

Yttrande

2021-03-02

Ärende nr: KS2021-03-03, 2.1.9, Dnr: 0388/21

Yttrande angående – Hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden.

Yttrandet

Målsättningen att ingen del av Göteborgs stad skall finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025 är en ambitiös och positiv målsättning. I hemställan föreslås att bilda en stiftelse för att uppnå det uttalade målet.

I materialet talas det om, och områden benämns som, "utsatta områden" men det framgår aldrig vad dessa områden är utsatta för. Det är mycket viktigt att känna till vad dessa områden är utsatta för, detta för att kunna bedöma om den föreslagna lösningen kan anses vara rätt åtgärd för att uppnå det uttalade målet.

Förvaltnings AB Framtiden önskar skapa en stiftelse med syfte att genomföra ekonomiska insatser i ett antal utpekade utanförskapsområden. Sverigedemokraterna är mycket tveksamma till om det är en tvingande förutsättning att skapa en stiftelse för att genomföra insatser.

Vill Förvaltnings AB Framtiden göra insatser är det givetvis fullt möjligt att lösa det internt inom organisationen precis som med alla andra projekt de driver. Det finns i materialet till hemställan inte heller något som påvisar den tvingande nödvändigheten att skapa en stiftelse.

Antalet så kallade utanförskapsområden har ökat explosionsartat i Sverige de senaste 30-40 åren. Lösningen under dessa år har, från såväl statligt som kommunalt håll, ständigt varit att öka anslag och resurser, att ösa pengar över dessa områden. Det lär inte lösa problemen – denna gången heller.

Albert Einstein lär ha sagt, citat: "Galenskap är att göra samma sak om och om igen och förvänta sig olika resultat."

Ett tydligare bevis på att mer och större ekonomiska anslag - utan att ändra fokus och inriktning - inte hjälper torde vara svårt att finna. Det har bevisligen under denna tid även gått att genomföra allsköns möjliga insatser utan att insatser tvingats gå via en stiftelse.

Sverigedemokraterna delar fullt ut bilden av att det finns många och allvarliga problem i dessa områden. Att något måste göras är uppenbart.

Sverigedemokraterna har påtalat detta under lång tid men mötts av ett kompakt motstånd från andra politiska partier.

För Sverigedemokraterna är det självklart att dagens situation kostar stora summor att åtgärda. Att bilda en stiftelse lär dock inte lösa problemen. Dessa områden var inte utsatta för något annat än naturens krafter då de byggdes. I grund och botten är dagens problem en direkt följd av årtionden med en felaktig och allvarligt misskött invandringspolitik. Här krävs därför helt andra åtgärder, ett nytt fokus genom att lägga resurserna på att ta tag i grundproblemet som orsakat dagens situation. Det är dags att införa en ansvarsfull och fungerande invandringspolitik för att samhället skall ha en chans att komma till rätta med problemen. Där skall resurser läggas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-02-01

Diarienummer 0388/21

Handläggare

Johan Pfeiffer

Telefon: 031-368 02 38

E-post: johan.pfeiffer@stadshuset.goteborg.se

Hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden avslås.

Sammanfattning

Utifrån kommunfullmäktiges ambition om att ingen del av Göteborg ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025 har Förvaltnings AB Framtiden (nedan Framtiden) beslutat om en strategi för utvecklingsområden 2020-2030. Som en del av strategin vill Framtiden bilda en stiftelse - ”Stiftelsen Innanförskap Göteborg”. Då bildande av en stiftelse är en principiell fråga för kommunfullmäktige hemställer Framtiden beslutet till kommunfullmäktige för ställningstagande. I ett första skede föreslås Framtiden som ensam instiftare att göra en förmögenhetsdisposition i omfattningen 50 miljoner kronor. Framtiden uppger sig ha beredskap att totalt överföra upp till 100 miljoner kronor till stiftelsen fram till år 2031.

Göteborgs Stadshus AB (nedan Stadshus) ska i rollen som koncernmoderbolag yttra sig över Framtidens hemställan innan den översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Stadshus vill framhålla att Framtidens planerade satsningar i stadens särskilt utsatta områden ligger väl i linje med intentioner och uppdrag i kommunfullmäktiges budget. Stadshus argumenterar dock i underlaget att satsningen på barn och unga inte bör göras genom en stiftelse utan inom ramen för Framtidens befintliga organisation. Det som Stadshus bedömer som problematiskt med en stiftelsebildning är dels att staden (inklusive Framtiden) för alltid förlorar den formella rådigheten över såväl förmögenheten som lämnas till stiftelsen som över stiftelsens verksamhet, dels att förslaget innebär att stiftelsen kommer att omgärdas av en hög juridisk komplexitet samtidigt som staden (inklusive Framtiden) inte har möjlighet att utöva tillsyn över verksamheten. Mot bakgrund av detta rekommenderar Stadshus i sin beredning, att om satsningen ska genomföras, så bör det i så fall ske genom att medel avsätts centralt i Framtiden istället för genom stiftelsebildning. Utifrån underlaget beslutade sedan styrelsen i Stadshus att överlämna sitt yttrande över hemställan utan eget ställningstagande.

Stadsledningskontoret har bistått Stadshus i beredningen av ärendet och delar de bedömningar som Stadshus har gjort. Med anledning av det utgör tjänsteutlåtandet endast en summarisk beskrivning av ärendet baserat på det bilagda underlaget från Stadshus.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Framtiden gör bedömningen att de ekonomiska konsekvenserna bedöms vara begränsade för koncernen och utgör inget hinder för förslaget genomförande.

Förmögenhetsdispositionen till stiftelsen på 50 miljoner kronor, med möjlighet att utöka med ytterligare 50 miljoner kronor, görs av Förvaltnings AB Framtiden. Bolaget har per 2020-08-31 ett eget kapital på 2,7 miljarder kronor, en soliditet på 11 procent samt en låneskuld uppgående till 21,6 miljarder kronor. Framtidenkoncernen har, enligt IFRS¹, ett eget kapital på 69 miljarder, en soliditet på 63 procent samt en belåningsgrad på 20 procent. Överföringen bedöms i dagsläget inte vara en skattemässigt avdragsgill kostnad för moderbolaget. Förmögenhetsdispositionen bedöms av Framtiden, utifrån ovan, påverka moderbolaget och koncernens finansiella ställning marginellt.

Stiftelsens driftkostnader kommer enligt Framtiden att innefatta viss administration (50 000 – 100 000 kronor), revisorskostnad (50 000 - 75 000 kronor), verksamhetsledare (motsvarande 50 – 100 procent av en heltidstjänst) samt kostnad för kapitalförvaltning (0,75 – 1,0 procent av förvaltad kapital).

Vidare bedömer Framtiden att en satsning på sociala investeringar på sikt bidrar till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.

Stadshuset delar Framtidens bedömning att de ekonomiska konsekvenserna av förslaget är begränsade för bolaget givet bolagets finansiella ställning. De ekonomiska konsekvenserna för Stadshuskoncernen bedöms som marginella. Samtidigt innebär en förmögenhetsdisposition på 50 miljoner kronor, med möjlighet till utökning med ytterligare 50 miljoner till och med år 2030, att medlen för alltid förs över till annan juridisk person (stiftelse) utan möjlighet till formellt inflytande över medlens framtida användning. Förslaget innebär också kostnader för förvaltning av stiftelsens verksamhet och kapital, sammantaget mellan 600–1 100 tusen kronor per år.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förslaget om att bilda en allmännyttig stiftelse innefattar enligt Framtiden flera viktiga sociala aspekter. Bildandet av en stiftelse för ”sociala investeringar”, som en del i Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden, bedöms av Framtiden öka förutsättningarna för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden år 2025. Stiftelsens medel ska avsättas för att stärka barn och ungdomars förutsättningar för goda livsvillkor i koncernens utvecklingsområden. Barns uppväxtvillkor är både en del i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och det som anges om barns egna rättigheter. Barns uppväxt och framtida liv påverkas i hög grad av socioekonomiska faktorer. Genom att tidigt investera i förebyggande insatser för barn och unga skapas stora samhällsekonomiska vinster jämte värden för den enskilde

¹ IFRS (International Financial Reporting Standards) är en internationell standard för redovisning av företags och organisationers ekonomi. Standarden innebär bland annat att ett företags tillgångar och skulder värderas till verkligt värde, vilket förklarar skillnaderna ovan.

individ. Den sociala dimensionen har därmed starka kopplingar till de ekonomiska aspekterna, skriver Framtiden.

Stiftelsens insatser förväntas enligt Framtiden leda till effekter som ökad social delaktighet, förbättrad hälsa, ökad tillit genom meningsfull fritid samt trygga och nära relationer. Genom att finansiera komplementära insatser kopplat till skolans arbete ökar möjligheten att fler barn lämnar grundskolan med godkända betyg och kan fullfölja gymnasiet. Utbildningsnivå har ett direkt samband med ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Många unga i stadens särskilt utsatta områden saknar förebilder och nätverk ut i arbetslivet. Satsningar på sommarjobb och på att utveckla ungdomars entreprenöriella förmågor underlättar en framtida etablering på arbetsmarknaden. Stiftelsen kommer att samverka med idéburen sektor, akademi och lokalt engagerat näringsliv vilket enligt Framtiden stärker civilsamhälle och socialt kapital i koncernens utvecklingsområden.

Bilaga

Göteborgs Stadshus AB handlingar 2021-01-18 § 7

Ärendet

Föreliggande ärende avser en hemställan från Förvaltnings AB Framtiden till kommunfullmäktige om att bilda stiftelse för utvecklingsområden under namnet *Stiftelsen Innanförskap Göteborg*.

Beskrivning av ärendet

Stadsledningskontoret har bistått Stadshus i beredningen av ärendet och delar de bedömningar som Stadshus har gjort. Med anledning av det utgör tjänsteutlåtandet endast en summarisk beskrivning av ärendet baserat på det bilagda underlaget från Stadshus.

Stadsledningskontorets bedömning

Den principiella frågan som Framtiden hemställer till kommunfullmäktige gäller bildandet av en stiftelse. Såsom koncernmoderbolag har Stadshus yttrat sig i ärendet. Stadsledningskontoret har bistått Stadshus i handläggningen av ärendet och delar Stadshus bedömningar vilka framkommer i deras yttrande, se bilagan.

Enligt hemställan ska kommunen ha ett rättsligt inflytande över stiftelsens verksamhet. Det innebär att stiftelsen, utöver stiftelserättsligt regelverk, även kommer att vara underställd kommunal- och offentlighetsrättsliga principer. Bland annat innebär detta att kommunfullmäktige ska ges möjlighet att ta ställning till frågor av principiell beskaffenhet, att verksamheten omfattas av offentlighetsprincipen och LOU, att de bidrag och stipendier som stiftelsen utbetalar omfattas av kommunalrättsliga krav och EU:s statsstödsregler. Sammantaget betyder det att stiftelsens verksamhet kommer att omgärdas av hög grad av juridisk komplexitet samtidigt som staden varken har möjlighet att styra eller utöva tillsyn över verksamheten. Den juridiska komplexiteten medför minskad flexibilitet för stiftelsens verksamhet.

Inom Stadshuskoncernen finns exempel på samverkan och insatser som samfinansieras och styrs av bolag tillsammans med näringslivsaktörer. Det är fullt möjligt att ge aktörer inom näringslivet och idéburen sektor möjlighet att bidra med kapital och engagemang, utan att behöva skapa fristående organisationer.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer stadsledningskontoret att om satsningen ska genomföras, så bör det i så fall ske genom att medel avsätts centralt i Framtiden istället för genom stiftelsebildning.

Vid det fall kommunfullmäktige avser bifalla hemställan behöver kommunfullmäktige även fatta ett antal andra beslut kring stiftelsens formalia. Dessa beslut inbegriper följande punkter:

1. Fastställa Stiftelsen Innanförskap Göteborgs kommunala ändamål till att i allmännyttigt syfte i Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered/Frölunda Torg i Göteborgs kommun främja följande ändamål: barn och ungas förutsättningar att klara skolan, barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid, ungdomars möjlighet till sommarjobb och extraarbete samt föräldrastödjande insatser
2. Utse styrelseledamöter i Stiftelsen Innanförskap Göteborg (Framtiden nominerar; Michael Pirosanto, Magnus Holmberg, Rebecca Palosaari Fogler, Christina Heikel, Stefan Svensson, Gunnar Ekeröth samt Tamara Nestic).
(Hanteras av kommunfullmäktiges valberedning).

3. Utse kommunala revisorer för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper. (Hanteras av kommunfullmäktiges valberedning).
4. Godkänna avsteg från den finansiella samordningen enligt Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten, avseende stiftelsens kapitalförvaltning.

Genom stiftelseformen så kommer Staden att avhända sig kontrollen över såväl tilldelat kapital som verksamheten. Styrelsen i stiftelsen kommer i princip inte att ha några andra skyldigheter än de som framgår av stiftelsens ändamål. Mycket kan dock hända vad gäller politiska prioriteringar och målsättningar. Efter en stiftelsebildning är dock möjligheterna att påverka eller styra stiftelsen små. Det är därför av stor vikt att föreskrifterna är helt genomarbetade innan beslut fattas om att bilda stiftelsen.

Stadsledningskontoret bedömer att de ”Föreskrifter för stiftelsen innanförskap Göteborg” som tagits fram av Framtiden är i behov av kompletteringar och vissa justeringar av mer redaktionell karaktär innan de kan beslutas. Det gäller framförallt under följande områden:

- Entledigande av styrelseledamöter: Det saknas föreskrifter om under vilka förutsättningar styrelseledamöter i Stiftelsen kan entledigas.
- Destinatärskretsen: När det gäller frågan om destinatärskretsen så anges det att utdelning ska kunna erhållas *företrädesvis* av personer eller organisationer från idéburen sektor. Skrivningen innebär att även andra aktörer än sådana från idéburen sektor kan erhålla utdelning. Det saknas dock ett förtydligande kring vilka eventuella krav som ska ställas på sådana andra aktörer. I slutändan kommer det bli upp till Stiftelsens styrelse att behöva tolka destinatärskretsen. För att säkra att utbetalningar sker till avsedda aktörer kan det finnas anledning att förtydliga skrivningen.
- Firmateckning: Enligt förslaget till föreskrifter så ska Stiftelsens firma tecknas av ordföranden. Enligt stiftelselagen så är det dock styrelsen som företräder stiftelsen och tecknar dess firma. Styrelsen – under förutsättning att den är registrerad – kan dock i sin tur sedan bemyndiga annan att företräda stiftelsen och teckna dess firma. Det är alltså inte möjligt att redan i föreskrifterna ange att ordföranden är behörig att teckna stiftelsens firma.
- Statsstöd: De bidrag/ersättningar som stiftelsen utbetalar omfattas av EU:s statsstödsregler. Det finns dock inte något krav i föreskrifterna på att Stiftelsen i samband med utbetalningar ska beakta de begränsningar som följer av EU:s statsstödsregler.

Stadsledningskontoret bedömer därmed att om ambitionen är att tillmötesgå Framtidens hemställan så bör Framtiden först återkomma med reviderade ”Föreskrifter för stiftelsen innanförskap Göteborg” för att ge kommunstyrelsen och kommunfullmäktige ett fullständigt beslutsunderlag.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

§ 7

Yttrande över hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden

Andreja Sarcevic redogör för Stadshus förslag till yttrande över hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden.

Beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Göteborgs Stadshus AB lämnar sitt yttrande över hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden utan eget ställningstagande.
2. Ärendet översänds kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vidare beredning.

Handlingar

Beslutsunderlag, dnr 0120/20.

Yttrande från Karin Pleijel, Jonas Attenius, Blerta Hoti och Viktoria Tryggvadottir i skrivelse den 18 januari 2021.

Yrkanden

Daniel Bernmar yrkar bifall till beslutsunderlaget.

Axel Josefson yrkar att Göteborgs Stadshus AB lämnar sitt yttrande över hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden utan eget ställningstagande samt översänder ärendet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vidare beredning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner bifall till det egna yrkandet.

Protokollsanteckning

Karin Pleijel, Jonas Attenius, Blerta Hoti och Viktoria Tryggvadottir antecknar som yttrande en skrivelse från den 18 januari 2021.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Utdrag ur Protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-01-18

Dag för justering
2021-01-27

Vid protokollet

Sekreterare

Johan Hörnberg

Ordförande

Axel Josefson

Justerande

Karin Pleijel

Stadshus AB
2021-01-18

Yttrande angående yttrande över hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden

Vi delar AB Framtidens syn på att en stiftelse möjliggör för långsiktiga samarbeten och gör det lättare för fler intressenter, exempelvis privata fastighetsägare, andra delar av näringslivet och ideella organisationer att vara med i arbetet. Det är viktigt att stiftelsen arbete inte får stå i motsats eller konkurrera ut annat socialt arbete som AB Framtiden eller staden i övrigt bedriver i områdena.

Vi avser att återkomma i frågan då ärendet hanteras i kommunstyrelsen.

Karin Pleijel

Jonas Attenius

Blerta Hoti

Viktoria Tryggvadottir

Beslutsunderlag

Styrelsen 2021-01-18

Diarienummer 0120/20

Handläggare: Andreja Sarcevic, bolagsansvarig

Telefon: 031-368 54 61

E-post: andreja.sarcevic@gshab.goteborg.se

Yttrande över hemställen från Förvaltnings AB Framtiden om att bilda stiftelse för utvecklingsområden

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Göteborgs Stadshus AB rekommenderar, att om planerade satsningar för barn och unga i särskilt utsatta områden ska genomföras, så bör det i så fall ske inom ramen för Förvaltnings AB Framtidens befintliga organisation istället för genom stiftelsebildning.
2. Ärendet översänds kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vidare beredning.

Sammanfattning

Utifrån kommunfullmäktiges ambition om att ingen del av Göteborg ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025 har Förvaltnings AB Framtiden (nedan Framtiden) beslutat om en strategi för utvecklingsområden 2020-2030. Som en del av strategin vill Framtiden bilda en stiftelse "Stiftelsen Innanförskap Göteborg". Då bildande av en stiftelse är en principiell fråga för kommunfullmäktige hemställer Framtiden beslutet till kommunfullmäktige för ställningstagande. I ett första skede föreslås Framtiden som ensam instiftare att göra en förmögenhetsdisposition i omfattningen 50 miljoner kronor. Framtiden uppger sig ha beredskap att totalt överföra upp till 100 miljoner kronor till stiftelsen fram till år 2031.

Göteborgs Stadshus AB (nedan Stadshus) ska i rollen som koncernmoderbolag yttra sig över Framtidens hemställen innan den översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Stadshus vill framhålla att Framtidens planerade satsningar i stadens särskilt utsatta områden ligger väl i linje med intentioner och uppdrag i kommunfullmäktiges budget. Stadshus menar dock att satsningen på barn och unga inte bör göras genom en stiftelse utan inom ramen för Framtidens befintliga organisation. Det som Stadshus bedömer som problematiskt med en stiftelsebildning är dels att staden (inklusive Framtiden) för alltid förlorar den formella rådigheten över såväl förmögenheten som lämnas till stiftelsen som över stiftelsens verksamhet, dels att förslaget innebär att stiftelsen kommer att omgärdas av en hög juridisk komplexitet samtidigt som staden (inklusive Framtiden) inte har möjlighet att utöva tillsyn över verksamheten. Mot bakgrund av detta rekommenderar Stadshus, att om satsningen ska genomföras, så bör det i så fall ske genom att medel avsätts centralt i Framtiden istället för genom stiftelsebildning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Framtiden gör bedömningen att de ekonomiska konsekvenserna bedöms vara begränsade för koncernen och utgör inget hinder för förslaget genomförande.

Förmögenhetsdispositionen till stiftelsen på 50 miljoner kronor, med möjlighet att utöka med ytterligare 50 miljoner kronor, görs av Förvaltnings AB Framtiden. Bolaget har per 2020-08-31 ett eget kapital på 2,7 miljarder kronor, en soliditet på 11 procent samt en låneskuld uppgående till 21,6 miljarder kronor. Framtidenkoncernen har, enligt IFRS¹, ett eget kapital på 69 miljarder, en soliditet på 63 procent samt en belåningsgrad på 20 procent. Överföringen bedöms i dagsläget inte vara en skattemässigt avdragsgill kostnad för moderbolaget. Förmögenhetsdispositionen bedöms av Framtiden, utifrån ovan, påverka moderbolaget och koncernens finansiella ställning marginellt.

Stiftelsens driftkostnader kommer enligt Framtiden att innefatta viss administration (50 000 – 100 000 kronor), revisorskostnad (50 000 - 75 000 kronor), verksamhetsledare (motsvarande 50 – 100 procent av en heltidstjänst) samt kostnad för kapitalförvaltning (0,75 – 1,0 procent av förvaltad kapital).

Vidare bedömer Framtiden att en satsning på sociala investeringar på sikt bidrar till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.

Stadshuset delar Framtidens bedömning att de ekonomiska konsekvenserna av förslaget är begränsade för bolaget givet bolagets finansiella ställning. De ekonomiska konsekvenserna för Stadshuskoncernen bedöms som marginella. Samtidigt innebär en förmögenhetsdisposition på 50 miljoner kronor, med möjlighet till utökning med ytterligare 50 miljoner till och med år 2030, att medlen för alltid förs över till annan juridisk person (stiftelse) utan möjlighet till formellt inflytande över medlens framtida användning. Förslaget innebär också kostnader för förvaltning av stiftelsens verksamhet och kapital, sammantaget mellan 600–1 100 tusen kronor per år.

Bedömning ur ekologisk dimension

Varken Framtiden eller Stadshuset har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förslaget om att bilda en allmännyttig stiftelse innefattar enligt Framtiden flera viktiga sociala aspekter. Bildandet av en stiftelse för ”sociala investeringar”, som en del i Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden, bedöms av Framtiden öka förutsättningarna för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden år 2025. Stiftelsens medel ska avsättas för att stärka barn och ungdomars förutsättningar för goda livsvillkor i koncernens utvecklingsområden. Barns uppväxtvillkor är både en del i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och det som anges om barns egna rättigheter. Barns uppväxt och framtida liv påverkas i hög grad av socioekonomiska faktorer. Genom att tidigt investera i förebyggande insatser för barn och unga skapas stora samhällsekonomiska vinster jämte värden för den enskilde

¹ IFRS (International Financial Reporting Standards) är en internationell standard för redovisning av företags och organisationers ekonomi. Standarden innebär bland annat att ett företags tillgångar och skulder värderas till verkligt värde, vilket förklarar skillnaderna ovan.

individ. Den sociala dimensionen har därmed starka kopplingar till de ekonomiska aspekterna, skriver Framtiden.

Stiftelsens insatser förväntas enligt Framtiden leda till effekter som ökad social delaktighet, förbättrad hälsa, ökad tillit genom meningsfull fritid samt trygga och nära relationer. Genom att finansiera komplementära insatser kopplat till skolans arbete ökar möjligheten att fler barn lämnar grundskolan med godkända betyg och kan fullfölja gymnasiet. Utbildningsnivå har ett direkt samband med ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Många unga i stadens särskilt utsatta områden saknar förebilder och nätverk ut i arbetslivet. Satsningar på sommarjobb och på att utveckla ungdomars entreprenöriella förmågor underlättar en framtida etablering på arbetsmarknaden. Stiftelsen kommer att samverka med idéburen sektor, akademi och lokalt engagerat näringsliv vilket enligt Framtiden stärker civilsamhälle och socialt kapital i koncernens utvecklingsområden.

Stadshuset delar Framtidens analys av att barns uppväxt och framtida liv påverkas i hög grad av socioekonomiska faktorer. Genom att tidigt ”investera” i förebyggande insatser för barn och unga skapas samhällsekonomiska vinster jämte värden för den enskilde individen.

Bilagor

1. Protokollsutdrag och handlingar från Förvaltnings AB Framtidens styrelsemöte 2020-12-18, § 6.

Ärendet

Föreliggande ärende avser en hemställan från Förvaltnings AB Framtiden till kommunfullmäktige om att bilda stiftelse för utvecklingsområden under namnet *Stiftelsen Innanförskap Göteborg*. Stadshus ska i rollen som moderbolag yttra sig över hemställan innan den översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Ärendets principiella beskaffenhet

Kommunfullmäktige ska enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning ta ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Framtidens ärende innehåller följande frågor av principiell beskaffenhet där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas:

- Bildande av stiftelse

Ärendet innehåller också nedanstående punkter som kommunfullmäktige i linje med vad som framgår av Kommunallagen och stadens styrande dokument ska besluta om:

- Fastställande av stiftelsens kommunala ändamål
- Val av ledamöter för stiftelsens styrelse
- Utseende av revisorer för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper
- Godkännande av avsteg från den finansiella samordningen enligt Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten, avseende stiftelsens kapitalförvaltning

Beskrivning av ärendet

Utifrån kommunfullmäktiges ambition om att ingen del av Göteborg ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025² har Framtiden beslutat om en strategi för hur koncernen ska arbeta så att målet kan nås.³ I *Framtidenskoncernens strategi för utvecklingsområden 2020–2030* framgår att det ska bildas en ”social investeringsfond för framtidsgenerationen”. För att säkra långsiktigheten och underlätta samarbeten med andra aktörer bedömer Framtiden att medel för att arbeta med ”sociala investeringar” i koncernens utvecklingsområden bör placeras i en allmännyttig stiftelse.

Framtidens strategi för utvecklingsområden

Det övergripande målet med strategin är att ingen del av Göteborgs Stad ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025. Det innebär att Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered ska flyttas ner från särskilt utsatt område. Samtidigt ska inget annat område flyttas upp.⁴ Genom satsningen på utvecklingsområden bedömer Framtiden att koncernen bidrar till en tydlig samhällsnytta och till att stärka utveckling av hela Göteborg. För att nå målet har två strategier identifierats, *Superförvaltning* (insatser inom fastighetsförvaltning med extra

² KF:s Budget 2020

³ Beslutat av Förvaltnings AB Framtiden vid styrelsemötet den 12 juni 2020, § 12

⁴ Utsatta områden är ett begrepp som polisen använder sedan 2015 för att beskriva förortsområden och stadsdelar med över tid låg socioekonomisk status och kriminell påverkan på lokalsamhället. Områdena delas upp i följande skala: utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden. I Göteborg finns i nuläget sex särskilt utsatta områden, ett riskområde och två utsatta områden. Polisen använder även begreppet ”problemyta”. Problemytorna är den geografiska yta inom de utsatta områdena där polisen upplever det vara störst problem.

högt fokus på närvaro och trygghet) och *Framtidens stadsutveckling* (investeringar i befintligt bestånd och nyproduktion).

Insatser inom <i>Superförvaltning</i>	Insatser inom <i>Framtidens stadsutveckling</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Trygghetssäkrade fastigheter • Lokal närvaro 7 dagar/vecka • Trygghetsdialoger • Trygghetsvårdar • Nolltolerans mot kriminell verksamhet • Riktiga hyresförhållanden i alla våra lägenheter • 24h-åtgärd av skadegörelse och klotter • Sophantering utan nedskräpning 	<ul style="list-style-type: none"> • 7,5 miljarder i beredskap för investeringar i nyproduktion och renovering • Sveriges lägsta nyproduktionskostnader • Erbjudande om ombildning • Social investeringsfond för framtidsgenerationen • Jobblyft • Spjutspetssatsning

Framtiden uppger att koncernen har beredskap att avsätta 11 miljarder för arbetet med strategin under perioden 2020 – 2030. Av dessa är 7,5 miljarder viktiga för investeringar i nyproduktion och renoveringar i utvecklingsområden. Resterande 3,5 miljarder avsätts för arbetet med superförvaltning.

Motiv till att bilda stiftelse

Genom att ”investera” i barn och unga bedömer Framtiden att koncernen kan bidra till ökad trygghet och framtidstro i utvecklingsområden, vilket ökar förutsättningarna för måluppfyllelse 2025. På sikt bedömer Framtiden att satsningen kan bidra till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.

Framtiden uppger att koncernen redan idag bedriver ett flertal olika sociala insatser i dotterbolagens regi. Vissa aktiviteter genomförs koncerngemensamt men i huvudsak saknas koncernövergripande koordinering. Etableringen av en stiftelse innebär enligt Framtiden en möjlighet till förstärkning och uppväxling av det goda arbete som redan görs samtidigt som nya och mer resurskrävande initiativ kan genomföras. Stiftelsebildningen ger enligt Framtiden möjlighet att ingå mer långsiktiga samarbeten med olika aktörer, som det är idag tenderar många sociala insatser att bedrivas i projektform vilket medför att man är sårbar för budgetförändringar på årsbasis. Genom att anlägga ett ”investeringsperspektiv” på de sociala insatserna och skapa en uppföljningsstruktur på effekterna kan det skapa lärande och positiva mervärden för alla de sociala insatser som koncernen bedriver.

Framtiden uppger att den här sortens större satsningar skulle kunna genomföras även genom centralt avsätta medel i bolaget. Bolaget gör ändå bedömningen att en stiftelse ger en ökad långsiktighet och väsentligt bättre möjligheter till att genom samverkan med exempelvis privata fastighetsägare och idéburna organisationer nå mer kapital och därmed kunna genomföra ännu större initiativ som bidrar till att nå målet till 2025. Andra aktörer skulle därmed kunna växla upp insatt kapital från Framtidenkoncernen och skapa ett ännu större mervärde. Just detta anförs av Framtiden som det främsta motivet för att bilda en stiftelse.

Att avsätta medel i en fristående stiftelse bedöms också jämfört med alternativet ge en starkare plattform och struktur för att utveckla, testa och utvärdera innovativa koncept, en stiftelse bidrar därigenom, menar Framtiden, till att koordinera och optimera den affärsmässiga samhällsnyttan.

Stiftelsens verksamhet, organisation och ekonomi

Stiftelsen föreslås främja följande allmännyttiga ändamål:

- Barn och ungas förutsättningar för att klara skolan
- Barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid
- Ungdomars möjligheter till sommarjobb och extraarbete
- Föräldrastödande insatser

Enligt Framtiden ligger ändamålet väl i linje med bolagets ägardirektiv och med målsättningarna i Göteborgs stads program för en jämlik stad 2018 – 2026.

Verksamhet

Stiftelsens verksamhet kommer att innebära en vidareutveckling av det arbete med sociala insatser som Framtidenkoncernen bedriver sedan många år. Insatser som finansieras av stiftelsen ska ha ett helhetsperspektiv som utgår från barn och ungas tillvaro och behov över hela dygnet. Då stiftelsens ändamål gränsar till flera olika kommunala nämnders kärnuppdrag ska dialog och samverkan ske med (för insatsen) berörda förvaltningar.

Insatserna ska genomföras utifrån ett långsiktigt ”investeringsperspektiv”, snarare än som tidsbegränsade projekt, av eller i samverkan med idéburen sektor och näringslivsaktörer med ett långsiktigt och lokalt engagemang. Exempel på verksamhet som skulle kunna möjliggöras genom en stiftelse är stöd till satsningar inom skolan som arena. Kopplat till detta skulle stiftelsen kunna bidra till mer omfattande fritidsverksamhet än vad varje enskilt bolag förmår. Ett annat exempel är att investera i lekplatser med aktivitetsledare, föräldrastödare och dylikt, det vill säga att bygga upp nytänkande koncept kring lekplatsen som generationsöverskridande mötesplats.

Framtiden förväntar sig följande resultat i områden där stiftelsen är verksam:

- Ökad trygghet och framtidstro i utvecklingsområdena, vilket ökar förutsättningarna för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden 2025.
- På sikt bedöms de sociala investeringarna bidra till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.
- Samhällsnyttor i form av förbättrade skolresultat, förbättrad hälsa bland barn och ungdomar, ökat socialt deltagande bland barn och ungdomar, förstärkt tillit och förstärkt socialt kapital.
- Stiftelsen kan också bidra till ett stärkt civilt samhälle i de områden där insatserna bedrivs.

Av förslaget till stiftelsens föreskrifter (se Framtidens underlag, bilaga 1) framgår att styrelsen ska säkerställa att stiftelsens arbete inte bidrar till kriminell eller lagvidrig verksamhet. Stöd får inte ges till organisationer eller individer som uppmuntrar till eller bejakar våld, rasism, extremism eller bristande demokratiska värderingar. Vidare ska stiftelsens verksamhet bedrivas i enlighet med stadens policy för ökad öppenhet och

transparens i stiftelser, fonder och föreningar. Enligt förslaget ska stiftelsen även följa stadens riktlinjer för förvaltning av de anknutna stiftelsernas kapital.

Framtiden uppger att uppföljning av resultat ska ske för varje insats och de långsiktiga effekterna kommer att följas genom styrkortet kopplat till *Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden*.

Enligt hemställan ska Göteborgs Stad utöva ett rättsligt bestämmande över stiftelsen genom att en majoritet av styrelseledamöter nomineras av Framtiden. I och med detta omfattas stiftelsens verksamhet av kommunalrättsliga principer, stadens styrande dokument, offentlighetsprincipen, EU-statsstödsregler och Lagen om offentlig upphandling.

Organisation

Som grundare av stiftelsen (instiftare) ska Framtiden föreslå ledamöter till stiftelsens styrelse. Styrelsen får dock inte enbart bestå av representanter för stiftaren. Enligt förslaget ska stiftelsen ha som lägst sju och högst elva styrelseledamöter som utses för två år i rad.

I föreliggande ärende nominerar Framtiden sju styrelseledamöter, en blandning av personer som sitter i Förvaltnings AB Framtidens styrelse på politiskt mandat, tjänstepersoner som arbetar i Framtidenkoncernen samt personer utanför Framtidenkoncernen (från Fastighetsägarna GFR och Hyresgästföreningen). Enligt förslaget har styrelseledamöterna inte rätt till arvode. Ledamöterna väljs på ett personligt mandat.

Förslaget till stiftelsens föreskrifter anger att styrelsen ska verka för att ytterligare kapital tillförs stiftelsen och att en sådan donation kan följas av en utvidgning av styrelsen där donatorn ges möjlighet till representation. Sådan representation ska beslutas av kommunfullmäktige genom att det är kommunfullmäktige som utser ledamöter i styrelsen. Instiftaren (läs Framtiden) kommer att ha rätt att matcha tillkommande donationer och därmed även nominera ytterligare styrelseledamöter så att majoritetsförhållande alltid kan kvarstå.

Stiftelsen ska uppfylla sitt ändamål genom utgivande av bidrag/stöd/stipendier eller dylikt. Styrelsen har möjlighet att anställa en verksamhetsansvarig och uppdra åt denne att säkerställa genomförandet av de insatser som beslutats.

Ekonomi

I ett första skede föreslås Framtiden som ensam instiftare att göra en förmögenhetsdisposition på 50 miljoner kronor. Vid ytterligare donationer ges Framtiden möjlighet att matcha med samma belopp som läggs till stiftelsens kapital. Framtiden planerar för att totalt kunna överföra upp till 100 miljoner kronor till stiftelsen till och med år 2030.

Stiftelsen är en avkastningsstiftelse och styrelsen utser kapitalförvaltare. De insatser som stiftelsen beslutar att genomföra finansieras av stiftelsens kapital och avkastning. Stiftelsen ska dela ut minst 80 procent av stiftelsens årliga avkastning. Med avkastning avses räntor, utdelningar eller dylikt på placerat kapital med avdrag för stiftelsens samtliga kostnader för aktuellt år. Därutöver ska stiftelsen enligt förslaget äga rätt att årligen dela ut upp till 5 miljoner kronor av stiftelsens ursprungliga kapital. Om stiftelsen

tillförs ytterligare kapital via donation eller på annat sätt äger stiftelsen därutöver rätt att årligen dela upp till 20 procent av det tillkommande kapitalet.

Stiftelsens insatser planeras fram till 2031. Om det finns fortsatt intresse för donationer till stiftelsen samt om stiftelsens verksamhet skapat de effekter som eftersträvas uppger Framtiden att det finns möjlighet att stiftelsen kvarstår och fortsätter sitt arbete.

Utgångspunkter för Stadshus överväganden

Framtiden hemställer till kommunfullmäktige om att bilda en allmännyttig stiftelse med egen förvaltning, *Stiftelsen Innanförskap Göteborg*, i syfte att främja barn och ungas förutsättningar i utvecklingsområden.

Nedan redogörs utgångspunkter för Stadshus överväganden, bland annat genom beskrivning av stiftelseformen, kommunalrättsliga principer och Göteborgs Stads inriktning i olika styrande dokument samt ”sociala investeringar”.

Vad är en stiftelse?

En stiftelse är en självständig/självägande förmögenhet som varaktigt förvaltas för ett bestämt syfte.⁵ Stiftelsen bildas genom att pengarna lämnas i ett gåvobrev, testamente, styrelseprotokoll eller liknande. En stiftelse är en egen juridisk person som saknar medlemmar och ägare. Man brukar tala om att ”ändamålet äger stiftelsen”. Stiftelser regleras främst av stiftelselagen och Länsstyrelser har i uppdrag att utöva tillsyn över stiftelserna.

Det finns olika stiftelseformer⁶, gemensamt för de alla är att det krävs att stiftelsens förmögenhet är självständig i förhållande till stiftaren och att någon har åtagit sig att förvalta förmögenheten, det kan vara en styrelse (egen förvaltning) eller en förvaltare/juridisk person (anknuten förvaltning). Förvaltningen av stiftelsen ska ske i enlighet med stiftelsens stadgar/föreskrifter och stiftelselagens bestämmelser. Det råder strikt reglering avseende ändring av stadgar/föreskrifter.⁷

När det gäller stiftelser med egen förvaltning är det stiftelsens styrelse som har det fulla ansvaret. Att vara styrelseledamot i en stiftelse innebär att man åtar sig ett förtroendeuppdrag som syssloman.

Enligt stiftelselagen ska stiftelsens förmögenhet vara placerad på ett godtagbart sätt. Vad som menas med ett godtagbart sätt är inte närmare reglerat men innebär enligt praxis att förmögenheten ska placera på ett sådant sätt att så hög avkastning som möjligt uppnås med så låg risk som möjligt. Det finns tre villkor som är avgörande för om en stiftelse ska betala skatt eller inte på kapitalinkomster och vissa fastighetsinkomster.⁸ När en stiftelse uppfyller alla tre villkoren kallas den för en *allmännyttig stiftelse*.

⁵ Uppgifterna inhämtade från Stiftelselag (1994:1220); www.lansstyrelsen.se; www.kammarkollegiet.se; www.skatteverket.se

⁶ Vanliga stiftelser, insamlingsstiftelser, kollektivavtalsstiftelser, pensionsstiftelser och personalstiftelser.

⁷ Oftast krävs tillstånd från Kammarkollegiet, visa ändringar får göras av styrelse/förvaltaren om det är reglerat i stiftelsens stadgar.

⁸ 1. Stiftelsens syfte ska vara allmännyttigt (ändamålskravet); 2. Minst 90 % av verksamheten ska bidra till att uppfylla stiftelsens allmännyttiga syfte (verksamhetskravet); 3. Minst 80 % av inkomsterna ska användas till att uppfylla stiftelsens allmännyttiga syfte (fullföljdskravet).

För granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper ska det utses en revisor som har till uppgift att granska efterlevnad av stadgar/föreskrifter. Revisorn ska inte uttala sig om ansvarsfrihet för förvaltare eller styrelseledamöter. Anledningen till detta är att en stiftelse inte har ägare eller medlemmar. Det finns därför ingen som med rättslig verkan kan bevilja ansvarsfrihet. Att en revisor föreslagit ansvarsfrihet utgör dock inte hinder mot att utkräva ansvar hos förvaltare eller styrelse för skada som de har orsakat stiftelsen.

Allmännyttig stiftelse med kommunalt ändamål

Kommuner får enligt 10 kap kommunallagen (2017:725) efter beslut av fullmäktige lämna över vården av en kommunal angelägenhet till en juridisk person, såsom exempelvis till en stiftelse. En stiftelse som bildas för en kommunal angelägenhet träffas av de begränsningar som följer av 10 kap. 6 § kommunallagen. Det innebär att kommunfullmäktige ska:

- fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
- se till att det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i stadgarna,
- utse samtliga styrelseledamöter,
- utse revisor för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper,
- se till att det anges i stadgarna att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas.

Stiftelsen ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika samt förbud att lämna stöd åt enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.

Bestämmelser gällande värdeöverföring

Värdeöverföring definieras enligt 17 kap. *Aktiebolagslagen* (ABL 2005:551) som:

- vinstutdelning
- förvärv av egna aktier
- minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna
- och annan affärshändelse som medför att bolagets förmögenhet minskar och inte har rent affärsmässig karaktär för bolaget.

Enligt ABL får bolagsstämman eller styrelsen (om saken är av ringa betydelse) besluta om att lämna gåva till allmännyttigt ändamål, om det med hänsyn till ändamålets art, bolagets ställning och omständigheterna i övrigt anses skäligt och gåvan inte riskerar bolagets egna kapital, likviditet och finansiella ställning i övrigt.

I *lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag* (2010:879) finns bestämmelser om begränsning av värdeöverföringar. Begränsningen innebär att ett allmännyttigt bostadsbolags värdeöverföringar, exempelvis vinstutdelning och överföring av koncernbidrag, inte får överstiga ett visst belopp. Överföringar av koncernbidrag från ett allmännyttigt bostadsbolag till moderbolag och systerbolag är normalt en värdeöverföring.

Göteborgs stads styrande dokument och principer för styrelserepresentation

Göteborgs Stad har ett antal styrande dokument som bland annat omfattar stiftelser med anknuten förvaltning.⁹ I *Policy för ökad öppenhet och transparens i stiftelser, fonder och föreningar* (KF 2014-12-11, § 12) anges bland annat att stadens representanter i stiftelser, fonder och föreningar ska verka för så stor öppenhet som möjligt med hänsyn till informationens karaktär samt det aktuella organets stadgar och eventuella andra styrande dokument.

Vidare har kommunfullmäktige beslutat om placeringsriktlinjer för såväl staden som dess anknutna stiftelser i *Riktlinjer för finansverksamheten* (KF 2020-04-16, § 30). Under 2019 har riktlinjerna reviderats för att uppnå en tydligare hållbarhetskrivning.

Även om föreliggande ärende inte handlar om nominering och tillsättning av styrelse i ett kommunalt bolag är det relevant att redogöra för stadens principer. I samband med översynen av stadens bolagsstruktur (2011–2014) diskuterades principer för tillsättning av ledamöter i bolagsstyrelser. Huvudprincipen är att ledamöterna ska utgöras av personer med partipolitisk beteckning. Inom bolagskoncernen finns exempel på förekomst av icke-politiska styrelser, något som också diskuterades under bolagsöversynen. Ifråga om icke-politiska styrelser var den gemensamma uppfattningen att bolag med uppdrag som har ett begränsat politiskt innehåll kan bli föremål för rekrytering av styrelser med annan kompetens. Inom Stadshuskoncernen saknas exempel på bolagsstyrelser vars sammansättning består av en blandning av personer med partipolitisk beteckning och tjänstepersoner.

Social investering

En ”social investering” är en avgränsad insats som i förhållande till ordinarie arbetssätt förväntas ge bättre utfall för insatsens målgrupp och samtidigt leda till minskade samhällsekonomiska kostnader på sikt.¹⁰ Begreppet investering betonar det långsiktiga perspektivet liksom ett medvetet risktagande; att man på ett strukturerat sätt satsar resurser för att uppnå ett visst resultat, utan att på förhand säkert veta att detta kommer att åstadkomma. Det antagna sambandet mellan insats och förbättrade resultat ska dock underbyggas av beprövad erfarenhet och evidens.

På grund av budgetstyrningens villkor kan det vara svårt att avsätta medel för sociala insatser med ett långsiktigt perspektiv. ”Sociala investeringar” kan inte hanteras på samma sätt som andra investeringar i den ekonomiska redovisningen, eftersom de måste redovisas som en kostnad utan att effekterna av investeringarna kan fångas upp redovisningsmässigt. Den typen av investeringar ger ofta effekt i form av samhällsekonomiska nyttor vilka kan vara svårmotiverade utifrån ett organisatoriskt och företagsekonomiskt perspektiv. För den enskilda aktören eller organisationen kan den ”sociala investeringen” framstå som olönsam, trots att det exempelvis för en kommun som helhet skulle kunna innebära stora vinster till ganska låga risknivåer. Detta utgör ett hinder för sociala investeringar och innebär att satsningar många gånger uteblir trots behov och möjligheter till lönsamhet över tid.¹¹

En utgångspunkt är att ”sociala investeringar” inte enbart innebär att det genomförs några enskilda satsningar eller projekt. Drivkraften bör snarare vara insikten om att den egna

⁹ Det innebär att staden, genom stadsledningskontoret, svarar för stiftelsens förvaltning.

¹⁰ SKR, Uppdrag Psykisk Hälsa (2015), Vad är sociala investeringar – 17 frågor och svar

¹¹ Hultkrantz, Lars (2015) Sociala investeringsfonder i Sverige – fakta och lärdomar

organisationen, liksom offentlig sektor i stort, behöver förbättra sin systematik kring metod- och verksamhetsutveckling.

Enligt det utvecklingsarbete som drivs på SKR - och även i enlighet med internationella exempel - baseras ett gediget arbete med ”sociala investeringar” på:

1. Tvärsektoriella behovsanalyser.
2. Strategiskt val av insatser som kan bidra till förbättrade resultat och som bygger på beprövad erfarenhet och evidens.
3. Bedömning av effekter.
4. Uppföljning och utvärdering av satsningar.
5. Tvärsektoriellt genomförande av satsningar.
6. Särskilt avsatta medel för att driva utvecklingsarbete.
7. Implementering och uppskalning av lyckade satsningar.

En viktig princip i arbetet är den som brukar kallas för ”allt-annat-lik”. Det innebär att effekterna av en ”social investering” inte ska blandas ihop med allt annat som pågår eller inträffar i exempelvis en verksamhet. Därför behövs noggrann uppföljning och utvärdering av en specifik insats för att veta om den verkligen har gett effekt. En utmaning för arbetet är att etablera ett arbetssätt där framgångsrika satsningar får genomslag i hela organisationen och för samtliga individer i en viss målgrupp. En av poängerna med ”sociala investeringar” är att den utvärdering som görs av satsningen ska ge en tydlig indikation på om en framgångsrik insats också är kostnadseffektiv. Om utvärderingen visar på positiva resultat och kostnadseffektivitet finns goda argument för implementering och uppskalning.

Sammanfattande bedömning

Framtiden har beslutat om en Strategi för utvecklingsområden som syftar till att nå kommunfullmäktiges ambition om att ingen del av staden ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025. Den principiella frågan som Framtiden hemställer till kommunfullmäktige, och som Stadshus ska yttra sig om, gäller bildande av stiftelse, inte strategin i sig.

För det första gör Stadshus bedömningen att det inte föreligger några hinder enligt Framtidens bolagsordning mot att bilda en stiftelse. Vidare gör Stadshus bedömningen att Aktiebolagslagen inte utgör ett hinder för att genomföra en förmögenhetsdisposition på 50 miljoner kronor till den tänkta stiftelsen med beaktande av Förvaltnings AB Framtidens finansiella ställning. Beslut om överföring ska fattas av bolagsstämman, Stadshus utser ombud/ägarrepresentant i stämman. Av ärendet framgår att Framtiden har beredskap att avsätta totalt 100 miljoner kronor för stiftelsens verksamhet till och med 2030. Enligt Stadshus bedömning ska beslut om framtida förmögenhetsdispositioner underställas kommunfullmäktige för ställningstagande.

Inte heller utgör den så kallade Allbolagen något hinder för förmögenhetsöverföringen då Förvaltnings AB Framtiden inte är ett allmännyttigt bolag,

Stadshus bedömer att Framtidens ambition att satsa på barn och unga i stadens särskilt utsatta områden ligger väl i linje med bolagets uppdrag i ägardirektiv. Satsningarna ligger även i linje med program och handlingsplan för Jämlik Stad.

Det främsta motivet för Framtiden att bilda en stiftelse är att det ger en ökad långsiktighet och väsentligt bättre möjligheter till att växla upp insatt kapital genom donationer från andra aktörer. Det framgår inte av underlaget huruvida det har gjorts någon inventering av andra aktörers intresse för att medfinansiera stiftelsens verksamhet. Stadshuset vill därför uppmärksamma risken att staden, genom Framtiden, varaktigt avskiljer en förmögenhet med motivet att få in medfinansiering och utväxling av insatt kapital utan att veta i vilken utsträckning intresset finns.

Till ledamöter i stiftelsens styrelse, som väljs på ett personligt mandat, nominerar Framtiden personer med partipolitisk beteckning som idag är ledamöter i Förvaltnings AB Framtidens styrelse, personer som är anställda i Framtidenkoncernen och personer utanför koncernen. Sammantaget förefaller styrelsen besitta en gedigen erfarenhet och kompetens för uppdraget. Sammansättningen bestående av förtroendevalda och tjänstepersoner ställer dock stora krav på integritet och förmåga att hålla isär rollerna som ledamot i stiftelsens styrelse från rollen/befattningen i Framtidenkoncernen.

En ”social investering” är en avgränsad insats som - i förhållande till ordinarie arbets sätt - förväntas ge bättre utfall för insatsens målgrupp och samtidigt leda till minskade samhällsekonomiska kostnader på sikt. Val av insatser ska grunda sig i analyser, beprövad erfarenhet och kunskap. Uppföljning och utvärdering av insatserna är därför centralt för att kunna bedöma vad som ger effekt. Det finns därmed en tydlig koppling mellan insatser som görs inom ramen för ”sociala investeringar” och ordinarie verksamhet. Av Framtidens underlag framgår att dotterbolagen redan idag arbetar med satsningar på barn och unga i utvecklingsområden men att det saknas en koncernövergripande koordinering och långsiktighet. Framtiden skriver att stiftelsens verksamhet kommer att innebära en vidareutveckling av det arbete som redan pågår inom koncernen och att insatserna som ska genomföras i stiftelsens regi kommer att ha ett helhetsperspektiv. Av underlaget framgår vidare att stiftelsens verksamhet kommer att utgöra en *gemensam plattform* för Framtidenkoncernens insatser. Vidare framgår att insatserna kommer att följas upp av Framtiden genom styrkortet som kommer att tas fram utifrån Framtidens strategi för utvecklingsområden. Enligt Stadshuset bedömning reser ovanstående ett antal frågor:

- En förutsättning för att bilda en stiftelse är att en förmögenhet *varaktigt avskiljs* från instiftaren för ett visst ändamål. En stiftelse har ingen ägare, den ägs av ändamålet. Hur förvaltningen av förmögenheten ska ske styrs av stiftelsens stadgar och föreskrifter samt av stiftelselagens bestämmelser. Framtiden kommer således inte kunna förfoga över stiftelsens verksamhet efter att stiftelsen har bildats. Beskrivning av stiftelsens verksamhet så som det framställs i Framtidens styrelsehandling, men som inte framgår av stiftelsens föreskrifter eller stadgar, bedöms således inte kunna vara styrande för stiftelsens verksamhet. Förslaget till stiftelsens föreskrifter innehåller varken beskrivningar av kopplingen mellan stiftelsens verksamhet och Framtidenkoncernens ordinarie verksamhet eller hur uppföljning av insatserna ska ske.
- ”Sociala investeringar” ska vila på kunskapsgrund och beprövad erfarenhet. Av underlaget framgår inte huruvida en samlad analys av redan pågående insatser inom Framtidenkoncernen har gjorts för att ta reda på vilka insatser som ger goda effekter och bör skalas upp.

Stadshuset uppfattar att Framtidens resonemang i underlaget genomgående bygger på att stiftelsens verksamhet kommer att kunna nyttjas av Framtidenkoncernen på olika sätt. Det faktum att Framtiden nominerar ledamöter till stiftelsens styrelse medför inte att Framtiden kommer att ha formell kontroll över verksamheten. Att vara styrelseledamot i en stiftelse innebär att man åtar sig ett personligt förtroendeuppdrag som syssloman, inte som representant för instiftaren (läs Framtidenkoncernen). Stadshuset menar att Framtidens resonemang om koncernens möjlighet att använda stiftelsen som gemensam plattform vilar på felaktiga grunder. Stiftelsens verksamhet kan i bästa fall bli ett verkningsfullt komplement till redan pågående och planerade insatser som genomförs av koncernens dotterbolag. Stiftelsens verksamhet kan mycket väl bidra till målen i Framtidens strategi för utvecklingsområden men det är viktigt att klargöra att Framtiden, utifrån det stiftelserättsliga regelverket, inte kommer kunna ha något formellt inflytande i stiftelsens verksamhet.

Stadshuset vill uppmärksamma kommunfullmäktige på att förslaget innebär kostnader för förvaltning av stiftelsens verksamhet och kapital, resurser som vid en alternativ organisering skulle kunna användas till insatser för barn och unga. Förslaget förefaller förutsätta framtida årlig avkastning på insatt kapital. Stadshuset saknar ett resonemang om risker och hantering av eventuell värdeminskning. I underlaget finns inte heller närmare belyst hur stiftelsen ska avvecklas.

Enligt hemställan ska kommunen ha ett rättsligt inflytande över stiftelsens verksamhet. Det innebär att stiftelsen, utöver stiftelserättsligt regelverk, även kommer att vara underställd kommunal- och offentlighetsrättsliga principer. Bland annat innebär detta att kommunfullmäktige ska ges möjlighet att ta ställning till frågor av principiell beskaffenhet, att verksamheten omfattas av offentlighetsprincipen och LOU, att de bidrag och stipendier som stiftelsen utbetalar omfattas av kommunalrättsliga krav och EU:s statsstödsregler. Sammantaget betyder det att stiftelsens verksamhet kommer att omgärdas av hög grad av juridisk komplexitet samtidigt som staden varken har möjlighet att styra eller utöva tillsyn över verksamheten. Den juridiska komplexiteten medför minskad flexibilitet för stiftelsens verksamhet.

Avslutningsvis vill Stadshuset framhålla att Framtidens planerade satsningar på barn och unga i stadens särskilt utsatta områden ligger väl i linje med intentioner och uppdrag i kommunfullmäktiges budget. Om man lyckas göra rätt insatser i samverkan med staden och andra långsiktiga och seriösa aktörer, och dessutom skala upp de insatser som visar sig vara verkningsfulla, skapas förutsättningar för att uppnå de önskade effekterna, nämligen ökad social delaktighet, tillit och framtidstro, förstärkt socialt kapital, förbättrad hälsa och trygga relationer, ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.

Stadshuset förstår poängen med att vilja separera medel från den löpande verksamheten för långsiktiga insatser och möjligheten till extern finansiering genom samarbete. Det är naturligtvis positivt att försöka få utväxling på insatt kapital och få andra seriösa aktörer att bidra ekonomiskt samt med sitt kunnande och erfarenheter. Det som Stadshuset bedömer som problematiskt med Framtidens beslut om att bilda stiftelse är dels att staden (inklusive Framtiden) formellt förlorar för alltid rådigheten över såväl förmögenheten som lämnas till stiftelsen som över stiftelsens verksamhet, dels att förslaget innebär att stiftelsen kommer att omgärdas av en hög juridisk komplexitet samtidigt som staden (inklusive Framtiden) inte har möjlighet att utöva tillsyn över verksamheten.

Inom Stadshuskoncernen finns exempel på samverkan och insatser som samfinansieras och styrs av bolag tillsammans med näringslivsaktörer. Det är fullt möjligt att ge aktörer inom näringslivet och idéburen sektor möjlighet att bidra med kapital och engagemang, utan att behöva skapa fristående organisationer. Mot bakgrund av ovanstående rekommenderar Stadshuset, att om satsningen ska genomföras, så bör det i så fall ske genom att medel avsätts centralt i Framtiden istället för genom stiftelsebildning.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshuset AB

Protokoll (14)**Fört vid extra styrelsesammanträde****Sammanträdesdatum: 2020-12-18****Tid:** kl. 08:15 - 08:30**Plats:** Teamsmöte**Ledamöter**

Kjell Björkqvist (L)	ordförande
Stefan Svensson (M)	1:e vice ordförande
Roger Höög (V)	2:e vice ordförande
Amalia Rud Pedersén (S)	ledamot
Bernt Sabel (S)	ledamot
Martin Nilsson (MP)	ledamot
Tamara Nestic (S)	ledamot
Erik Woxlin (KD)	ledamot

Tjänstgörande suppleanter

Johannes Hulter (S)	suppleant
---------------------	-----------

Suppleanter

Johan Svensson (V)	suppleant
Gunnar Ekeröth (MP)	suppleant

Arbetstagarrepresentanter

Simon Kappelmark	LO
Niclas Blomnell	LO
Niklas Nordell	PTK
Per Olsson	PTK
Annika Berndtsson	PTK

Ej Närvarande:

Jan Jörnmark (D)	ledamot
Susanne Wirdemo (M)	suppleant
Tove Krabo (D)	suppleant
Daniel Augustsson (C)	suppleant
Jan-Olov Isacsson	LO

Övriga

Terje Johansson	VD
Lena Hagenfeldt	VD-assistent
Anna-Karin Trixe	stabschef
Lars Just	ekonomichef
Mohamed Hama Ali	chefsjurist

Underskrifter

Sekreterare

Mohamed Hama Ali

Ordförande

Kjell Björkqvist

Justerande

Roger Höög

§ 1

Sammanträdets öppnande

Ordföranden hälsar alla välkomna och förklarar styrelsemötet öppnat.

§ 2

Upprop

Upprop genomförs, det antecknas att Jan Jörnmark, Susanne Wirdemo, Tove Krabo, Daniel Augustsson och Jan-Olov Isacsson inte närvarar på sammanträdet.

§ 3

Fråga om jäv

Ordföranden ställer frågan om någon jävssituation kan förekomma utifrån föredragningslistans ärenden. Inget jävsförhållande föreligger.

§ 4

Val av protokollsjusterare

Roger Höög utses att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 5

Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs enligt paragraferna nedan.

§ 6

Stiftelse för utvecklingsområden

Anna-Karin Trixe redogör för hemställan till kommunfullmäktige om att bilda stiftelse för utvecklingsområden i enlighet med utsänd handling.

Beslut

Styrelsen beslutar:

1. att genom ett stiftelseförordnande bilda en allmännyttig stiftelse för utvecklingsområden, Stiftelsen Innanförskap Göteborg, genom att göra en förmögenhetsdisposition om 50 mnkr.
2. att i föreskrift fastställa förutsättningar för stiftelsens arbete.
3. att fastställa stiftelsens kommunala ändamål att i allmännyttigt syfte i Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered/Frölunda Torg

i Göteborgs kommun främja följande ändamål: barn och ungas förutsättningar att klara skolan, barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid, ungdomars möjlighet till sommarjobb och extraarbete samt föräldrastödjande insatser.

4. att nominera Michael Piroso, Magnus Holmberg, Rebecca Palosaari Fogler, Christina Heikel, Stefan Svensson, Gunnar Ekeröth samt Tamara Nestic som styrelseledamöter i stiftelsen.
5. att godkänna avsteg från den finansiella samordningen enligt Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten, avseende stiftelsens kapitalförvaltning
6. att översända styrelsens förslag i punkterna 1-5 till Göteborgs Stadshus AB för yttrande samt för vidarebefordran till kommunfullmäktige för ställningstagande.

§ 7

Övriga frågor

Inga övriga frågor föreligger.

§ 8

Sammanträdet avslutas

Ordföranden förklarar sammanträdet avslutat.

Styrelsehandling nr. 6

Datum: 2020-12-18

Diarienummer: 2020-0292

Handläggare

Annie Hohlfält

Telefon: 031-389 75 42

E-post: annie.hohlfalt@framtiden.se

Hemställen från Förvaltnings AB Framtiden till kommunfullmäktige om att bilda stiftelse för utvecklingsområden

Förslag till beslut

Styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden:

- 1) Att genom ett stiftelseförordnande (bilaga 2) bilda en allmännyttig stiftelse för utvecklingsområden, Stiftelsen Innanförskap Göteborg, genom att göra en förmögenhetsdisposition om 50 mnkr.
- 2) Att i föreskrift (bilaga 3) fastställa förutsättningar för stiftelsens arbete.
- 3) Att fastställa stiftelsens kommunala ändamål att i allmännyttigt syfte i Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered/Frölunda Torg i Göteborgs kommun främja följande ändamål: barn och ungas förutsättningar att klara skolan, barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid, ungdomars möjlighet till sommarjobb och extraarbete samt föräldrastödande insatser.
- 4) Att nominera Michael Pirosanto, Magnus Holmberg, Rebecca Palosaari Fogler, Christina Heikel, Stefan Svensson, Gunnar Ekeroth samt Tamara Nestic som styrelseledamöter i stiftelsen.
- 5) Att godkänna avsteg från den finansiella samordningen enligt Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten, avseende stiftelsens kapitalförvaltning
- 6) Att översända styrelsens förslag i punkterna 1-5 till Göteborgs Stadshus AB för yttrande samt för vidarebefordran till kommunfullmäktige för ställningstagande.

Sammanfattning

Utifrån kommunfullmäktiges ambition att ingen del av Göteborgs Stad ska finnas med på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025 har Framtidenkoncernen beslutat om en strategi för hur koncernen ska arbeta så att målet kan nås. Strategin innebär att koncernens utvecklingsområden - som motsvarar polisens särskilt utsatta områden - Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered ska flyttas från att vara ett särskilt utsatt område till 2025.

Samtliga sex utvecklingsområden tillhör de med mest resurssvaga jämfört med övriga staden. De kompensatoriska insatserna från staden bedöms idag inte vara tillräckliga. Detta bidrar till otrygghet och bristande framtidstro och försvårar därmed för genomförandet av Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden.

I egenskap av att vara en stark sammanhållande aktör i stadens särskilt utsatta områden avser Framtidenkoncernen därför genomföra en omfattande satsning på att stärka

samhällets kompensatoriska insatser. Verksamheten kommer att fokusera på att i betydligt större skala än idag erbjuda aktiviteter före och efter skolan, sommar- och extrajobb och föräldrastöd. Stiftelsen kan genom detta överbrygga glapp som idag finns mellan aktörers verksamhet i utvecklingsområdena. Stiftelsens insatser förväntas därmed leda till effekter som ökad social delaktighet, förbättrad hälsa, ökad tillit genom meningsfull fritid samt trygga och nära relationer.

Förvaltnings AB Framtiden bedömer att satsningen bör genomföras genom att medel placeras i en allmännyttig stiftelse. Stiftelseformen garanterar långsiktighet och bedöms väsentligt öka förutsättningarna för samarbete med andra aktörer och möjlighet till ytterligare extern finansiering som växlar upp Framtidenkoncernens satsning.

Stiftelsens verksamhet bedöms kunna positivt påverka uppväxtåren för den generation barn och unga som bor i Göteborgs utvecklingsområden. Verksamheten kan både skapa trygghet och framtidstro och är därigenom en viktig förutsättning för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden 2025.

I ett första skede föreslås Förvaltnings AB Framtiden som ensam instiftare att göra en förmögenhetsdisposition i omfattningen 50 mnkr. Vid ytterligare donationer avser Framtidenkoncernen att matcha med samma belopp som läggs till stiftelsens kapital. Förvaltnings AB Framtiden har beredskap att totalt överföra upp till 100 mnkr till stiftelsen fram till år 2031.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genom att tidigt investera i förebyggande insatser för barn och unga skapas stora samhällsekonomiska vinster jämte värden för den enskilde individen. Att satsa på sociala investeringar bedöms på sikt bidra till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.

Förmögenhetsdispositionen till stiftelsen görs av Förvaltnings AB Framtiden, som per 2020-08-31 har ett eget kapital på 2,7 mdkr, en soliditet på 11 procent samt en låneskuld uppgående till 21,6 mdkr. Koncernen, enligt IFRS, har ett eget kapital på 69 mdkr, en soliditet på 63 procent samt en belåningsgrad på 20 procent. Förmögenhetsdispositionen bedöms, utifrån ovan, påverka moderbolaget och koncernens finansiella ställning marginellt.

Stiftelsens driftkostnader innefattar viss administration (50 – 100 tusen kronor), revisorskostnad (50 - 75 tusen kronor), verksamhetsledare (motsvarande 50 – 100 procent av en heltidstjänst) samt kostnad för kapitalförvaltning (0,75 – 1,0 procent av förvaltad kapital).

Överföringen bedöms i dagsläget inte vara en skattemässigt avdragsgill kostnad för moderbolaget.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Förslaget om att bilda en allmännyttig stiftelse för att arbeta med sociala investeringar i koncernens utvecklingsområden innefattar flera viktiga sociala aspekter. Bildandet av en

stiftelse för sociala investeringar, som en del i Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden, bedöms öka förutsättningarna för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden år 2025. Stiftelsens medel ska avsättas för att stärka barn och ungdomars förutsättningar för goda livsvillkor i koncernens utvecklingsområden. Barns uppväxtvillkor är både en del i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och det som anges om barns egna rättigheter. Barns uppväxt och framtida liv påverkas mycket av socioekonomiska faktorer. Genom att tidigt investera i förebyggande insatser för barn och unga skapas stora samhällsekonomiska vinster jämte värden för den enskilde individen. Den sociala dimensionen har därmed starka kopplingar till de ekonomiska aspekterna.

Stiftelsens insatser förväntas leda till effekter som ökad social delaktighet, förbättrad hälsa, ökad tillit genom meningsfull fritid samt trygga och nära relationer. Genom att finansiera komplementära insatser kopplat till skolans arbete ökar möjligheten att fler barn lämnar grundskolan med godkända betyg och kan fullfölja gymnasiet. Utbildningsnivå har ett direkt samband med ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Många unga i stadens särskilt utsatta områden saknar förebilder och nätverk ut i arbetslivet. Satsningar på sommarjobb och på att utveckla ungdomars entreprenöriella förmågor underlättar en framtida etablering på arbetsmarknaden.

Stiftelsen kommer att samverka med idéburen sektor, akademi och lokalt engagerat näringsliv vilket stärker civilsamhälle och socialt kapital i koncernens utvecklingsområden.

Samverkan

Ärendet har ej bedömts vara föremål för samverkan.

Expedieras

Stadhus AB

Bilagor

1. Riskanalys
2. Stiftelseförordnande
3. Föreskrifter stiftelse

Ärendet

Utifrån Kommunfullmäktiges ambition om att ingen del av Göteborgs Stad ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025 har Framtidenkoncernen beslutat om en strategi för hur koncernen ska arbeta så att målet kan nås. För att nå målet har två strategier identifierats: Superförvaltning och Framtidens stadsutveckling. Att arbeta med sociala investeringar som en del av stadsutvecklingen bedöms som en framgångsfaktor för att nå målen i strategin.

Föreliggande ärende innehåller förslag på att bilda en allmännyttig stiftelse med syftet att genom sociala investeringar förbättra förutsättningarna för barn och unga i våra utvecklingsområden.

Förslaget innebär bildande av en stiftelse, vilket är en fråga av principiell beskaffenhet och ärendet hemställs därför till och kräver kommunfullmäktiges ställningstagande för att kunna genomföras.

Ärendets principiella beskaffenhet

Framtiden hemställer till kommunfullmäktige om ställningstagande till bildande av stiftelse för utvecklingsområden.

Kommunfullmäktige ska enligt *Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning* ta ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Föreliggande ärende innehåller följande frågor av principiell beskaffenhet där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas:

- Bildande av stiftelse

Ärendet innehåller också nedanstående punkter som kommunfullmäktige i linje med vad som framgår av stadens riktlinjer för ägarstyrning ska besluta om:

- Fastställande av stiftelsens kommunala ändamål
- Val av ledamöter för stiftelsens styrelse
- Utseende av revisorer för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper
- Godkännande av avsteg från den finansiella samordningen enligt Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten, avseende stiftelsens kapitalförvaltning

Beskrivning av ärendet

Utifrån kommunfullmäktiges ambition om att ingen del av Göteborgs Stad ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025 har Framtidenkoncernen beslutat om en strategi för hur koncernen ska arbeta så att målet kan nås. I *Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden 2020-2030* framgår att det ska bildas en ”social investeringsfond för framtidsgenerationen”. För att säkra långsiktigheten och underlätta samarbeten med andra aktörer bedömer Förvaltnings AB Framtiden att medel för att arbeta med sociala investeringar i koncernens utvecklingsområden bör placeras i en allmännyttig stiftelse.

Bakgrund

Framtidens strategi för utvecklingsområden 2020 - 2030

Det övergripande målet med strategin är att ingen del av Göteborgs Stad ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025. Det innebär att Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered ska flyttas ner från särskilt utsatt område. Samtidigt ska inget annat område flyttas upp.

Ingen göteborgare ska behöva bo i ett särskilt utsatt område och förutsättningarna ska vara goda för alla som växer upp, bor och verkar även i våra utvecklingsområden. Genom satsningen på våra utvecklingsområden bidrar koncernen till en tydlig samhällsnytta och till att stärka utveckling av hela Göteborg.

Arbetet kräver stora insatser med fokus på verkningsfulla åtgärder. Dessutom behövs en tydlig styrning samt omfattande ekonomiska satsningar. Koncernen har god kännedom, utifrån tidigare erfarenheter, om vilka insatser som behövs och kan till det addera kraft och innovation. En viktig del är att vi reserverat de ekonomiska resurserna som krävs för att genomföra strategin.

För att nå målet har två strategier identifierats. Superförvaltning och Framtidens stadsutveckling.

Superförvaltning 2020 - 2025

Superförvaltning är ett antal insatser inom förvaltning med extra högt fokus på närvaro och trygghet.

*Med **raka ryggar** orkar vi vara en trygghetsskapande aktör och vara tydliga med vilka regler som behöver gälla i våra områden för att de ska utvecklas åt rätt håll. Med **varma hjärtan** arbetar vi varje dag utifrån ett genuint och stort engagemang för våra hyresgäster och våra områden.*

Grunden för superförvaltningen läggs genom följande insatser:

- Trygghetssäkrade fastigheter
- Lokal närvaro 7 dagar/vecka
- Trygghetsdialoger
- Trygghetsvärdar
- Nolltolerans mot kriminell verksamhet
- Riktiga hyresförhållanden i alla våra lägenheter
- 24h-åtgärd av skadegörelse och klotter
- Sophantering utan nedskräpning

Framtidens stadsutveckling 2020 - 2030

*Arbetet ska göras med **mod, innovation och investeringar**. Med mod och innovation kan vi driva utveckling som gör skillnad på riktigt. Med investeringar skalar vi upp satsningarna så att de får effekt och visar både hyresgäster och omvärlden att vi menar allvar.*

Grunden för Framtidens stadsutveckling läggs genom följande insatser:

- 7,5 miljarder i beredskap för investeringar i nyproduktion och renovering

- Sveriges lägsta nyproduktionskostnader
- Erbjudande om ombildning
- Social investeringsfond för framtidsgenerationen
- Jobblyft
- Spjutspetsatsning

För att genomföra strategin för utvecklingsområden behövs en kultur som möjliggör och plockar fram det bästa av ledare och medarbetare, en organisation som ger förutsättningar för att styra, fokusera och kraftsamla samt en ekonomi som ger oss verktyg att åstadkomma resultat på riktigt.

Framtidenkoncernen har beredskap att avsätta 11 miljarder för arbetet med strategin under perioden 2020 – 2030. Av dem är 7,5 miljarder viktiga för investeringar i nyproduktion och renoveringar i våra utvecklingsområden. Resterande 3,5 miljarder avsätts för arbetet med superförvaltning fram till 2025.

Sociala investeringar

En social investering är en avgränsad insats som i förhållande till ordinarie arbetsätt förväntas ge bättre utfall för insatsens målgrupp och samtidigt leda till minskade samhällsekonomiska kostnader på sikt. Begreppet investering betonar det långsiktiga perspektivet liksom ett medvetet risktagande; att man på ett strukturerat sätt satsar resurser för att uppnå ett visst resultat, utan att på förhand säkert veta att detta kommer att åstadkommas. Det antagna sambandet mellan insats och förbättrade resultat ska underbyggas av beprövad erfarenhet och evidens. Att arbeta med förebyggande och tidiga insatser för barn och unga är inget nytt, men att benämna insatser som just sociala investeringar, dvs investeringar i individer som även skapar nytta för samhället, har drivit fram nya arbetsätt. Att arbeta med sociala investeringar är ett sätt för exempelvis kommuner att själva driva på, organisera och finansiera ett förändringsarbete med fokus på tidiga insatser. Den huvudsakliga nyttan med sociala investeringar är att det läggs ett stort fokus på att följa olika insatsers konkreta resultat och långsiktiga effekter.¹

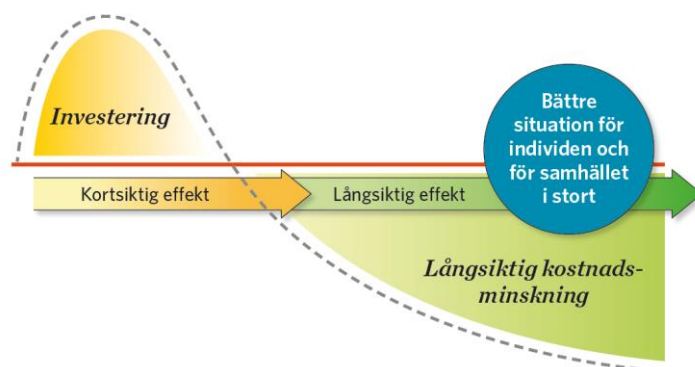
Kännetecknande för en social investering är:

- En temporär satsning på förebyggande insatser som exempelvis riktas till barn och unga. En satsning som innebär någon form av samverkan mellan olika aktörer.
- Insatserna skall vara evidensbaserade eller inbegripa någon form av metodutveckling.
- Insatserna skall gå att följa upp och de ekonomiska konsekvenserna gå att beräkna eller värdera, både vad gäller insatsens kostnad och värdet på dess effekter.
- Insatserna är tydligt definierade och avgränsade även om de är integrerade i den ordinarie verksamheten. Detta är en förutsättning för att kunna värdera satsningens effekter (och sedermera räkna av dem mot investeringskostnaden).²

¹ SKR (2015) Vad är sociala investeringar – 17 frågor och svar

² SKR (2012) Värdet av en god uppväxt

Bild 1. Social investering (SKR 2015)

Sociala investeringsfonder

På grund av budgetstyrningens villkor kan det vara svårt att avsätta medel för sociala insatser med ett långsiktigt perspektiv. Sociala investeringar kan inte hanteras på samma sätt som andra investeringar i den ekonomiska redovisningen, eftersom de måste redovisas som en kostnad utan att effekterna av investeringarna kan fångas upp redovisningsmässigt. Sociala investeringar ger ofta effekt i form av samhällsekonomiska nyttor vilka kan vara svårmotiverade utifrån ett organisatoriskt perspektiv. För den enskilda aktören eller organisationen kan den sociala investeringen framstå som olönsam, trots att det exempelvis för en kommun som helhet skulle kunna innebära stora vinster till ganska låga risknivåer. Detta utgör ett stort hinder för sociala investeringar och innebär att satsningar ofta uteblir trots stora behov och tydliga möjligheter till lönsamhet över tid.³

En social investeringsfond är en reservation eller öronmärkning av medel, antingen från driftsbudgeten eller från ett positivt resultat. Vitsen med att kalla det för fond är att signalera att det handlar om en långsiktig avsättning som används för särskilda ändamål. Samtidigt är det inte fråga om en fondering av medel i vanlig bemärkelse, vilket riskerar att göra begreppet social investeringsfond otydligt. Otydlighet riskerar också att uppstå i den praktiska verksamheten om de medel som avsätts inte särskiljs. Bedömningen är att sådan otydlighet har hämmat framväxten av sociala investeringar som verktyg för att åstadkomma långsiktig förändring.

För att hantera de begränsningar som ekonomistyrningen kan innebära finns det fördelar med att öronmärka pengar som investeringsmedel. Tydligast och mest långsiktigt görs detta i en fristående organisation såsom stiftelse, där investeringen lyfts ut från den löpande ekonomiska redovisningen. I en sådan lösning kan den otydlighet som beskrivs ovan undvikas, vilket ökar förutsättningarna för att de sociala investeringarna ska genomföras och bli långsiktiga. En fristående organisation förenklar också möjligheterna att följa upp effekterna av de investeringar som görs. Medlen i fonden brukar vara

³ Hultkrantz, Lars (2015) Sociala investeringsfonder i Sverige – fakta och lärdomar

verksamhetsöverskridande, vilket främjar samarbete, helhetssyn och riskdelning över hela organisationen och samverkan med olika aktörer.⁴

Framtidenkoncernens arbete med sociala investeringar

Framtiden har av sin ägare getts ett stort socialt ansvar. I ägardirektivet framgår bland annat att bolaget ska främja integration och motverka diskriminering. I samverkan med andra aktörer inom staden och tillsammans med andra hyresvärdar ska bolaget bidra till en god bostadssocial situation i Göteborg. Bolaget ska även, självt eller i samverkan med andra, bidra till stärkt egenförsörjning och ökad välfärd i de bostadsområden där sådana behov finns. Forskning visar att bostadsbolagen är den starkaste sammanhållande kraften i stadens utvecklingsområden och därmed har möjlighet att göra stor skillnad⁵.

Koncernen bedriver idag ett flertal olika sociala insatser i dotterbolagens regi. Vissa aktiviteter genomförs koncerngemensamt men i huvudsak saknas koncernövergripande koordinering. I flera områden genomförs samma typ av insatser i samverkan med samma aktörer. Att samla ihop de insatser som har en tydlig karaktär av sociala investeringar på en gemensam plattform bedöms ge ökade möjligheter att kraftsamla kring verkningfulla insatser som ökar tryggheten och framtidstron i koncernens utvecklingsområden. En social investeringsfond innebär att insatser kan genomföras med samordningsvinster och förbättrade förutsättningar för lärande och uppskalning av värdeskapande initiativ. Insatser som redan bedrivs av koncernens olika dotterbolag kommer i övrigt inte att påverkas genom att en stiftelse bildas. Dotterbolagen beslutar själva om sina sociala insatser, men etableringen av en stiftelse innebär en möjlighet till förstärkning och uppväxling av det goda arbete som redan görs samtidigt som nya och mer resurskrävande initiativ kan genomföras.

Vår bedömning är att ett koncerngemensamt helhetsgrepp för att jobba med sociala investeringar kan ge större möjligheter att följa upp effekter och hantera risk. Det skulle innebära att man tydligare betraktar koncerns ”sociala insatser” som just investeringar, det vill säga man skapar ett ekonomiskt utrymme för förebyggande insatser som bidrar till att skapa framtidstro i våra utvecklingsområden. Kostnader idag skall vägas mot värden som skapas längre fram och som på olika sätt gagnar koncernen genom både affärsnytta och samhällsnytta.

Behov

Ojämligheter från barndomen tenderar att följa med hela livet. Under barns tidiga uppväxtår kan främjande och förebyggande insatser (sociala investeringar) ge stora effekter och innebära mer jämlika villkor under resten av livet.

Samtliga koncernens sex utvecklingsområden tillhör de med mest resurssvaga jämfört med övriga staden. Den ekonomiska situationen bland barnfamiljer utgör en grundläggande förutsättning för barns uppväxtvillkor. Faktorer som arbetslöshet, låg inkomstnivå, stress och ohälsa hos föräldrar eller vårdnadshavare, bristande relationer till andra vuxna och dåliga boendeförhållanden, är exempel på socioekonomiska faktorer som har negativ inverkan/påverkan på barns förutsättningar till en god uppväxtmiljö⁶.

⁴ SKR (2015) Vad är sociala investeringar – 17 frågor och svar

⁵ Esiasson, Peter (2019) Förorten – ett samhällsvetenskapligt reportage

⁶ Göteborgs Stad (2017), Jämlikhetsrapporten 2017 – skillnader i livsvillkor i Göteborg

I egenskap av att vara en stark sammanhållande aktör i stadens särskilt utsatta områden avser Framtidenkoncernen att genom sociala investeringar bidra med kompletterande åtgärder i relation till de socioekonomiska faktorer som påverkar barn och unga tidigt i livet. Genom att investera i barn och unga är vår bedömning att vi kan bidra till ökad trygghet och framtidstro i våra utvecklingsområden, vilket ökar förutsättningarna för måluppfyllelse 2025. På sikt bedöms de sociala investeringarna bidra till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader. Sociala investeringar förväntas ge samhällsnyttor i form av förbättrade skolresultat, förbättrad hälsa bland barn och ungdomar, ökat socialt deltagande bland barn och ungdomar, förstärkt tillit och förstärkt socialt kapital.

Barn och ungas förutsättningar att klara skolan

Forskning visar att föräldrarnas utbildningsnivå är starkt förknippad med deras barns möjligheter att lyckas i skolan. I Göteborg är 49 procent av barn till föräldrar med en kort utbildning behöriga till gymnasiet att jämföras med 93 procent bland barn till föräldrar med lång utbildning. I och med en mer individualiserad undervisning har elevens stöd från hemmet blivit allt viktigare. Det har bidragit till att de socioekonomiska och kulturella faktorerna i familjen fått allt större betydelse för barns skolresultat. Skolverket pekar på att skolan blivit sämre på att erbjuda en likvärdig skola och på att kompensera för elevens sociala bakgrund.

I Göteborg liksom i andra storstäder är det stora skillnader i trångboddhet mellan stadens mest resursstarka och mest resurssvaga områden. Forskning om vilka konsekvenser trångboddhet får för barns skolresultat är inte entydiga (till viss del beroende på att många olika definitioner av trångboddhet används). De finns dock studier som påvisar att barn med många syskon presterar sämre i skolan än barn med få syskon vilket i huvudsak verkar bero på att de bor mer trångt och kan ha svårt att hitta en plats för skolarbete och läxläsning.⁷ I Sverige hänger ofta skolprestationerna intimt samman med möjligheterna till läxläsning utanför skoltid, oftast i hemmet. Statistik visar att barn som inte har tillgång till eget rum ägnar mindre tid åt läxor än barn med tillgång till eget rum.⁸ Man har också kunnat se att tillgången till privat utrymme ökar sannolikheten för att påbörja högre studier.⁹

Barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid

Fritidslivet är viktigt för att skapa sammanhållning, socialt kapital, stärka integrationen och främja hälsan. Det är därför viktigt att alla barn har en meningsfull fritid och deltar i kultursammanhang. Det finns stora skillnader i förutsättningar mellan olika grupper. Ungefär 20-25% av barnen till föräldrar som saknar kontantmarginal tvungna till att avstå från aktiviteter av ekonomiska skäl. Trängsel i hemmet kan göra att barn mer eller mindre tvingas spendera mycket av sin fritid utanför hemmet. Ofta är det äldre pojkar som väljer att tillbringa sin fritid i de centrala delarna av staden. Detta minskar den sociala kontrollen från föräldrar, släktingar och vänner. Flickor från socioekonomiskt svaga grupper är de som i lägst utsträckning deltar i offentligt organiserade fritids- och kulturaktiviteter.¹⁰

⁷ Riksrevisionen (2019), 2019:9 Trångboddhet – konsekvenser för hälsa och skolresultat

⁸ Boverket (2006), Var finns rum för våra barn?

⁹ Riksrevisionen (2019), 2019:9 Trångboddhet – konsekvenser för hälsa och skolresultat

¹⁰ Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm (2017), Jämlik fritid bättre framtid

Ungdomars möjlighet till sommarjobb och extraarbete

Forskning visar att unga som bor i socioekonomiskt svaga områden är överrepresenterade i gruppen unga som varken arbetar eller studerar. Det finns också ett starkt samband där unga som har arbetslösa föräldrar löper en större risk att själva hamna utanför arbetsmarknaden än ungdomar som har arbetande föräldrar.

Många unga i stadens särskilt utsatta områden saknar förebilder och nätverk ut i arbetslivet. Satsningar på sommarjobb och på att utveckla ungdomars entreprenöriella förmågor underlättar en framtida etablering på arbetsmarknaden.

Organisatorisk form för arbete med sociala investeringar

Behovet av att arbeta med sociala investeringar och olika former för det har tidigare diskuterats inom Göteborgs stad. Bland annat som en rekommendation för fortsatt arbete i rapporten *Skillnader i livsvillkor och hälsa*¹¹. Det har även funnits initiativ för att skapa en social investeringsfond och att jobba med ”sociala obligationer”. Det finns idag inga exempel där man särskilt fonderat medel för att arbeta med sociala investeringar, men många verksamheter inom bland annat skola och socialtjänst har som ambition att arbeta med ett investeringsperspektiv på verksamheten och se bortom den årsvisa budgetprocessen.

Inom Sveriges offentliga sektor är den vanligast förekommande hanteringen att man avsätter en given mängd medel centralt som öronmärks för sociala investeringar. Norrköpings kommun var först ut i Sverige att skapa en social investeringsfond och utformningen av den har varit förebild för de flesta andra kommuner som jobbar med sociala investeringar. Det finns dock ingen fond i egentlig mening utan den är virtuell. Det innebär att fonden inte finns som en post i balansräkningen (en särskild avdelad tillgångspost) men däremot påverkar olika poster i resultaträkningen, framför allt genom att påverka de olika nämndernas utgiftsramar.¹²

De olika verksamheterna i organisationen kan äska medel för att genomföra en insats och när man kan se att investeringen ger positiv avkastning (ex i form av minskade kostnader) återförs medel till den centrala ”fonden”. Denna form används främst för att främja samverkan och nytänkande i den egna organisationen. Det finns också exempel där man skapat en social investeringsfond genom att placera medel i en stiftelse. Ytterst handlar det om att hitta en juridisk form som gör det möjligt att förvalta och utveckla medel ur ett långsiktigt perspektiv. Ett exempel på hur man valt att jobba med sociala investeringar genom en stiftelse är den allmännyttiga stiftelsen Momentum som MKB Fastighets AB skapat och som startade sin verksamhet under 2020. Momentum har till ändamål att främja integration och social sammanhållning, omsorg om barn och ungdom och trygghet för boende. Se nedan för sammanställning av vad de olika konstruktionerna innebär för huvudsakliga för- och nackdelar.

¹¹ Göteborgs Stad (2014) *Skillnader i livsvillkor och hälsa*, s. 137

¹² Hultkrantz, Lars (2015) *Sociala investeringsfonder i Sverige – fakta och lärdomar*

Bild 2. Tänkbara konstruktioner

För- och nackdelar		Transformeringskomplexitet	Organisationskomplexitet	Omstruktureringkostnad	Styrnings effektivitet	Förutsättning för måluppfyllelse	
A	<p>Allmännyttig stiftelse</p> <p>Värdeöverföring till egen juridisk person.</p>	<p>+ Stärker möjligheterna till externa samarbeten</p> <p>+ Stärker möjligheterna till extern finansiering</p> <p>+ Säkrar långsiktighet i verksamheten</p> <p>+ Stort "manöverutrymme"</p> <p>+ Ger ett starkt signalvärde</p> <p>- Lägre kontroll över verksamhetens utveckling</p> <p>- Medlen lämnar koncernen</p>	Mycket hög	Låg	< 1 mnkr	Hög	Hög
B	<p>Operativ "investeringsfond"</p> <p>Inrättas eget "konto" där medel öronmärks.</p>	<p>+ Fortsatt rådighet över medlen i koncernen</p> <p>+ Kan främja samarbete inom koncernen och staden</p> <p>- Försvårar för externa samarbeten</p> <p>- Kan bli kortsiktigt om medlen bedöms behövas till något annat</p>	Hög	Hög	< 1 mnkr	Låg	Låg

En allmännyttig stiftelse

För att säkra långsiktigheten och underlätta samarbeten med andra aktörer bedömer Förvaltnings AB Framtiden att medel för att arbeta med sociala investeringar i koncernens utvecklingsområden bör placeras i en allmännyttig stiftelse. Det främsta motivet för att bilda en allmännyttig stiftelse är att en stiftelse blir en separat organisation vilket bedöms stärka förutsättningarna för att ingå överenskommelser med andra privata fastighetsbolag, företag eller idéburna organisationer. Andra aktörer skulle därmed kunna växla upp insatt kapital från Framtidenkoncernen och skapa ett ännu större mervärde. Stiftelseformen bedöms lämplig för det föreslagna kommunala ändamålet. Vid ett kommunalt ändamål med mer kortsiktigt perspektiv skulle stiftelseformen kunna medföra risker med att under lång tid låsa kapital. Framtidens bedömning är att risken för att behov och viljeinriktning att satsa på att lyfta stadens särskilt utsatta områden och att satsa på att förbättra barn och ungas förutsättningar i dessa områden inte är av sådan karaktär att det föreligger någon risk att binda kapital för satsningar hos en stiftelse.

Samarbete med andra aktörer kommer att sökas på två nivåer. För det första samarbeten där andra aktörer blir en del i stiftelsen och ges medinflytande över stiftelsen genom en substantiell donation. För det andra genom konkreta samarbetsavtal och samfinansiering för enskilda insatser.

För att bilda en stiftelse ska Förvaltnings AB Framtiden som stiftare utfärda ett stiftelseförordnande och genomföra en förmögenhetsdisposition. Stiftelseförordnandet ska innehålla en förklaring från stiftarens sida att denna för ett bestämt ändamål vill skapa en varaktig och självständig förmögenhet. Det ska också framgå av förordnandet vilken egendom stiftaren har för avsikt att skjuta till när stiftelsen bildas.

Av stiftelseförordnandet kommer att framgå att stiftelsen ska ha till ändamål att främja följande allmännyttiga ändamål:

- Barn och ungas förutsättningar för att klara skolan
- Barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid

- Ungdomars möjligheter till sommarjobb och extraarbete
- Föräldrastödande insatser

Stiftelsens föreskrifter anger i enlighet med lagens krav på allmännyttiga stiftelser ändamål samt destinatärskrets (destinatärskretsen är samtliga som kan komma ifråga för utbetalning eller förmåner från stiftelsen) och hur fullföljdskravet ska uppfyllas. Med fullföljdskrav menas att en stiftelse i skäligen omfattning ska använda sina intäkter för ett eller flera allmännyttiga ändamål. Fullföljd sker genom att medel förbrukas i den allmännyttiga verksamheten. I föreskrifterna anges även styrelsens sammansättning och arbetsordning. Se vidare resonemang under rubriken ”organisation och ekonomi.

Stiftelsens verksamhet

Stiftelsens konkreta verksamhet ska överensstämma med de ändamål som listas i stiftelseförordnandet och regleras av stiftelsens föreskrifter. Verksamheten kommer att innebära en vidareutveckling av det arbete med sociala insatser som Framtidenkoncernen sedan många år redan bedriver. Att skapa en allmännyttig stiftelse innebär att i operativ samverkan med andra skala upp och utveckla arbetet. Insatserna kommer att fokusera på barn och unga i de områden som polisen klassar som särskilt utsatta vilket motsvarar koncernens utvecklingsområden.

Att avsätta en betydande mängd medel för sociala investeringar i en stiftelse ger flera fördelar jämfört med hur koncernen i nuläget arbetar med sociala insatser. Dels finns det möjlighet att skapa mer långsiktiga samarbeten med olika aktörer, som det är idag tenderar många sociala insatser att bedrivas i projektform vilket medför att man är sårbar för budgetförändringar på årsbasis. Dels är bedömningen att en stiftelse kan dra till sig ytterligare kapital vilket skulle innebära en uppväxling på varje satsad krona från Framtidenkoncernen. Genom att anlägga ett investeringsperspektiv på de sociala insatserna och skapa en uppföljningsstruktur på effekterna kan det skapa lärande och positiva mervärden för alla de sociala insatser som koncernen bedriver.

Dotterbolagen kommer också fortsatt att kunna genomföra sociala insatser lokalt men en stiftelse med föreslagen kapital skulle ha möjlighet att bedriva mycket mer omfattande initiativ med en helhetssyn kring samtliga sex utvecklingsområden. Exempel på verksamhet som skulle kunna möjliggöras genom en stiftelse är stöd till satsningar inom skolan som arena. Kopplat till skolan som arena skulle stiftelsen kunna bidra till mer omfattande fritidsverksamhet än vad varje enskilt bolag förmår, alltså stärka mängden och kvaliteten på aktiviteterna. En annat exempel är att investera i lekplatser med aktivitetsledare, föräldrastödjare och dylikt, dvs att bygga upp nytänkande koncept kring lekplatsen som generationsöverskridande mötesplats. Runt om i Sverige finns ett antal intressanta exempel på nya former av mötesplatser där man arbetar med att stärka ungdomars kreativa utrymme och framtidsmöjligheter, exempelvis Subtopia¹³ och Changers Hub¹⁴ i Botkyrka kommun.

Den här sortens större satsningar skulle även kunna genomföras genom att centralt avsätta pengar i Förvaltnings AB Framtiden, men bolagets bedömning är att en stiftelse ger en ökad långsiktighet och väsentligt bättre möjligheter till att genom samverkan nå mer kapital och därmed kunna genomföra ännu större initiativ som bidrar till att nå målet till

¹³ <https://www.subtopia.se/>

¹⁴ <https://www.changershub.se/>

2025. Att avsätta medel i en fristående stiftelse bedöms också jämfört med alternativet ge en starkare plattform och struktur för att utveckla, testa och utvärdera innovativa koncept.

En viktig utgångspunkt för arbetet med Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden och bildandet av stiftelsen är betydelsen av att samverka både internt i stadens organisation och med externa aktörer för att genom **konkreta aktiviteter** skapa ännu större effekt och öka möjligheterna att nå målet. Genom att skapa en stiftelse med egen förmögenhet förbättras förutsättningar för långsiktiga investeringar i barn och unga i samverkan med olika aktörer.

Stiftelsens ändamål ligger i linje med målsättningarna i Göteborgs stads program för en jämlik stad 2018 - 2026. Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden har relevans för samtliga fyra målområden i programmet. Framtidenkoncernens ambitionen är att samarbeta kring konkreta insatser inom de olika målområdena och som även ger effekter som ökar möjligheterna att nå målet i Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden 2020 - 2030. Vår bedömning är att bildandet av en stiftelse med angivet ändamål bidrar till målen i Program för jämlik stad. Den största fördelen med att bilda en stiftelse är att den som fristående organisation har goda förutsättningar att dra till sig ytterligare kapital och därmed kunna genomförande betydande komplementära och kompensatoriska insatser.

I AB Framtidens ägardirektiv framgår det tydligt att bolaget ska samverka för att uppnå kommunfullmäktiges målsättningar: *Bolaget ska i samverkan med andra aktörer inom staden och tillsammans med andra hyresvärdar bidra till en god bostadssocial situation i Göteborg. Bolaget ska även, självt eller i samverkan med andra, bidra till stärkt egenförsörjning och ökad välfärd i de bostadsområden där sådana behov finns. (2kap §6)*

De insatser som finansieras av stiftelsen ska ha ett helhetsperspektiv som utgår från barn och ungas tillvaro och behov över hela dygnet. Stiftelsen ska möjliggöra insatser i anslutning till skolan, i den fysiska miljön, i familjen och på fritiden. Det kan göras både genom direkta insatser, men också via att stödja föräldrarna. Insatserna ska ha en kompensatorisk ansats där syftet är att komplettera – snarare än överlappa - skola och andra kommunala förvaltningars uppdrag. Då stiftelsens ändamål gränsar till flera olika kommunala nämnders kärnuppdrag ska dialog och samverkan med (för insatsen) berörda förvaltningar ske.

Insatserna ska genomföras utifrån ett långsiktigt investeringsperspektiv, snarare än som tidsbegränsade projekt. En målsättning är att bidra till ett stärkt civilsamhälle i de områden där insatserna bedrivs. För att säkra en långsiktig uppbyggnad av kapacitet ska insatserna genomföras av eller i samverkan med idéburen sektor och näringslivsaktörer med ett långsiktigt och/eller lokalt engagemang.

Styrelse och verksamhetsledare ska säkerställa att stiftelsens arbete inte bidrar till kriminell eller lagvidrig verksamhet. Stöd får inte ges till organisationer eller individer som uppmuntrar till eller bejakar våld, rasism, extremism eller bristande demokratiska värderingar. Föreskrifterna anger att rutiner för ovanstående ska utarbetas och beslutas av styrelsen.

Förväntade resultat i områden där stiftelsen är verksam:

- Ökad trygghet och framtidstro i utvecklingsområdena, vilket ökar förutsättningarna för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden 2025.
- På sikt bedöms de sociala investeringarna bidra till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.
- Samhällsnyttor i form av förbättrade skolresultat, förbättrad hälsa bland barn och ungdomar, ökat socialt deltagande bland barn och ungdomar, förstärkt tillit och förstärkt socialt kapital.
- Stiftelsen kan också bidra till ett stärkt civillsamhälle i de områden där insatserna bedrivs.

Uppföljning av resultat ska ske för varje insats och de långsiktiga effekterna kommer att följas genom styrkortet kopplat till ”Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden”.

Stiftelsens organisation och ekonomi

Kommunfullmäktige Göteborgs Stad utser utifrån nominering av Förvaltnings AB Framtiden styrelsens ledamöter i samband med instiftandet. En stiftelses styrelse kan inte bestå av enbart representanter för stiftaren, vilket innebär att det till styrelsen ska utses minst en ledamot från annan organisation än Förvaltnings AB Framtiden.

Styrelsen ska ha lägst sju styrelseledamöter och högst elva styrelseledamöter som utses för två år i taget. För den första mandatperioden nominerar Stiftaren sju styrelseledamöter (i enlighet med stiftelseförordnande). Styrelsens ledamöter utses av kommunfullmäktige Göteborgs Stad. Ordförande ska väljas av styrelsen.

För kommande mandatperioder ska sju styrelseledamöter nomineras av Förvaltnings AB Framtiden och utses av kommunfullmäktige Göteborgs stad. Inom styrelsen ska en ledamot vara ordförande. Ordföranden ska väljas av styrelsen.

I enlighet med Stiftelselag (1994:1224) 9 kap. Tillsyn m.m. kan styrelseledamot eller förvaltare entledigas av allmän domstol om hon eller han missköter sitt uppdrag. Ansökan om att entlediga en ledamot från sitt uppdrag på grund av misskötsel kan väckas av såväl stiftaren, styrelsen och förvaltaren.

Stiftelsens verksamhet ska bedrivas i enlighet med Göteborgs *stads Policy för ökad öppenhet och transparens i stiftelser, fonder och föreningar (diarienummer 1583/13)*.

Stiftelsens föreskrifter anger att styrelsen ska verka för att ytterligare kapital tillförs stiftelsen och att en sådan donation kan följas av en utvidgning av styrelsen där donatorn ges möjlighet till representation. Sådan representation beslutas av kommunfullmäktige Göteborgs stad. Instiftaren kommer att ha rätt att matcha tillkommande donationer och därmed även nominera ytterligare styrelseledamöter så att majoritetsförhållande alltid kan kvarstå.

Stiftelsens styrelse kommer att besluta om vilka insatser som ska göras, var dessa ska utföras samt med vem/vilka andra aktörer samarbete ska sökas. Styrelsen utser en verksamhetsansvarig och uppdrar därefter åt denne att säkerställa genomförandet av de insatser som beslutats.

Göteborgs Stad utövar ett rättsligt bestämmande inflytande (genom majoritet i stiftelsens styrelse) och stiftelsens verksamhet regleras bland annat av Kommunallagen.

Stiftelsen ska dela ut minst 80 procent av stiftelsens årliga avkastning. Med avkastning avses räntor, utdelningar eller dylikt på placerat kapital med avdrag för stiftelsens samtliga kostnader för aktuellt år. Stiftelsen äger därutöver rätt att årligen dela ut upp till 5 miljoner kr av stiftelsens ursprungliga kapital. Om stiftelsen tillförs ytterligare kapital via donation eller på annat sätt äger stiftelsen därutöver rätt att årligen dela upp till 20 procent av det tillkommande kapitalet.

Stiftelsens insatser (och därmed användandet av stiftelsens kapital och avkastning) planeras fram till 2031 vilket innebär att varaktighetskravet är uppfyllt. Om stiftelsen genom donationer har utökat sitt kapital är avsikten att stiftelsen arbete ska fortsätta.

En stiftelse upphör då den förbrukat alla sina tillgångar för sitt ändamål samt saknar skulder. När detta sker ska behörig företrädare för stiftelsen, dvs styrelsen eller firmatecknaren, göra en anmälan till Länsstyrelsen för avregistrering av stiftelsen ur stiftelseregistret.

Förenlighet med EU:s statsstödsregler

Reglerna om statligt stöd framgår av artiklarna 107-109 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ("FEUF") och syftar till att säkerställa att konkurrensförhållandena inom EU inte snedvrids genom att stöd som finansieras av det offentliga ekonomiskt gynnar vissa företag eller viss produktion. Bestämmelsen i 2 kap. 8 § kommunallagen korresponderar i stor utsträckning med det statsstödsrättsliga regelverket.

Förutsättningarna för när en åtgärd utgör statsstöd finns reglerade i artikel 107.1 i FEUF. Där anges att *"stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, är oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna"*.

Företagsbegreppet omfattar det enligt EU-domstolens praxis varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras. Ekonomisk verksamhet utgörs i sin tur av all verksamhet som består i att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad. Det saknar betydelse att verksamheten bedrivs utan vinstsyfte.

Huruvida ett stöd utgör en ekonomisk fördel för mottagaren bedöms mot bakgrund av vilka villkor företaget skulle ha fått av en jämförbar privat investerare. Här tillämpas principen om den marknadsekonomiska investeraren (MEIP), vilket innebär att ett offentligt organs agerande jämförs med en privat aktörs agerande. I de fall ett offentligt organ utför en investering på samma villkor som en privat investerare skulle ha gjort under marknadsmässiga förhållanden är det inte fråga om ett statligt stöd. Om det offentliga däremot finansierar investeringar som ingen marknadsekonomisk aktör skulle finna lönsam ens på sikt kan det däremot vara fråga om statsstöd. Statsstöd handlar därför inte om finansieringskällan, utan om dess affärsmässighet och påverkan på marknaden.

I sammanhanget kan nämnas att Lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (Allbolagen) reglerar i 2 § att de allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolagen inom Framtidenkoncernen ska bedriva verksamheten enligt affärsmässiga principer, vilket i stor utsträckning sammanfaller med MEIP. Affärsmässighet enligt Allbolagen är tätt förenat med långsiktighet och samhällsansvar, vilket tydliggörs i regeringens proposition 2009/10:185. Sid 42. I detta avseende betonas vikten av att verksamhetens principer för affärsmässig samhällsnytta är transparenta och kommunicerande.

Vidare regleras i Allbolagen 3-5 § vilka värdeöverföringar som får göras från bolaget till kommunen, vilket inte är för handen i förevarande fall. Med värdeöverföring menas enligt 17 kap. 1 § p. 4 Aktiebolagslagen affärshändelse som medför att bolagets förmögenhet minskar och inte har rent affärsmässig karaktär för bolaget. Delar av den vinst som genererats i bolaget kan utifrån Allbolagens bestämmelser om värdeöverföringar delas ut för att användas till insatser som inte är affärsmässiga men angelägna utifrån kommunens bostadsförsörjningsansvar. Det kan dock även här framhållas att det inte är möjligt för kommunen att på ett enkelt sätt beställa åtgärderna från sitt eget bolag, utan man måste beakta statsstödsreglerna och tillämpa Lagen om offentlig upphandling om man inte vidtar åtgärderna i egen regi.

De sociala investeringar som ska göras inom ramen för stiftelsens ändamål är ämnade att vara kompensatoriska och kompletterande, men har ett tydligt långsiktigt fokus. Framtidenkoncernen bedriver i dagsläget flera sociala insatser i dotterbolagens regi, en stiftelse bidrar till att koordinera och optimera den affärsmässiga samhällsnyttan. Motsvarande sociala investeringar görs i relativt stor utsträckning av privata bolag inom det som brukar benämnas Corporate Social Responsibility (CSR). Framtiden bedömer att överföringen av medel till stiftelsen är affärsmässigt motiverad. När stiftelsen upprättas kommer den vara fristående från Framtiden. I stiftelsens föreskrifter anges att stiftelsen i samband med utbetalningar ska säkerställa förenlighet med det statsstödsrättsliga regelverket.

Vad avser transparens i stiftelsens verksamhet säkerställs det genom att stiftelsen enligt 2 kap. 3 § Tryckfrihetsförordningen omfattas av offentlighetsprincipen. Vidare kommer stiftelsen vara en upphandlande myndighet och vårda konkurrensen på marknaden genom tillämpning av lagen om offentlig upphandling.

Ekonomi

I ett första skede föreslås Förvaltnings AB Framtiden som ensam instiftare att göra en förmögenhetsdisposition i omfattningen 50 mnkr. Vid ytterligare donationer matchar Framtidenkoncernen med samma belopp som läggs till stiftelsens kapital. Förvaltnings AB Framtiden planerar för att totalt kunna överföra upp till 100 mnkr till stiftelsen.

Stiftelsen är en avkastningsstiftelse och styrelsen utser kapitalförvaltare. Stiftelsen ska följa *Göteborg Stads riktlinje för förvaltning av de anknutna stiftelsernas kapital* (diarienummer 1619/18).

De insatser som stiftelsen beslutar att genomföra finansieras av stiftelsens kapital och avkastning. Stiftelsen kommer att söka samarbeten och gemensam finansiering med i första hand andra fastighetsägare med verksamhet i samma område, men även med andra organisationer.

Allmännyttiga stiftelser är skattebefriade om vissa krav uppfylls (ändamåls-, verksamhets- och fullföljdskravet), 1) stiftelsen ska vara allmännyttig, 2) minst 90 procent av verksamheten ska bidra till att uppfylla stiftelsens allmännyttiga syfte 3) minst 80 procent av inkomsterna ska användas till att uppfylla stiftelsens allmännyttiga syfte. Stiftelsen skall uppfylla sitt ändamål genom utgivande av bidrag/stöd/stipendier eller dylikt.

Stiftelsen ska dela ut minst 80 procent av stiftelsens årliga avkastning. Med avkastning avses räntor, utdelningar eller dylikt på placerat kapital med avdrag för stiftelsens samtliga kostnader för aktuellt år.

Stiftelsen äger därutöver rätt att årligen dela ut upp till 5 miljoner kr av stiftelsens ursprungliga kapital. Om stiftelsen tillförs ytterligare kapital via donation eller på annat sätt äger stiftelsen därutöver rätt att årligen dela upp till 20 procent av det tillkommande kapitalet.

Stiftelsens insatser (och därmed användandet av stiftelsens kapital och avkastning) planeras fram till 2031. Om det finns fortsatt intresse för donationer till stiftelsen samt om stiftelsens verksamhet skapat de effekter som eftersträvas finns det möjlighet att stiftelsen kvarstår och fortsätter sitt arbete.

För att granska stiftelsens förvaltning och räkenskaper skall Kommunfullmäktige Göteborgs Stad utse minst en revisor.

Bolagets bedömning

Bolagets bedömning är att förslaget genom kompensatoriska och komplementära insatser riktade mot barn och unga väsentligt ökar förutsättningarna att nå målen i Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden och därmed målet att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden 2025.

Riskerna med att arbeta med sociala investeringar genom bildandet av en stiftelse bedöms som hanterbara. Se bilaga 1.

De ekonomiska konsekvenserna bedöms vara begränsade och utgör inget hinder för förslagets genomförande.

Datum

Underskrift

.....

.....

Namnförtydligande

Terje Johansson

VD och koncernchef

Anna-Karin Trixe

Stabschef

Risicanalys

Risk	Risikbeskrivning	Sannolikhet	Konsekvens	Risiknivå	Åtgärder
Risk för finansiell påverkan på bolaget	Risk för att en förmögenhetsdisposition till stiftelse kan resultera i att andra insatser på kort sikt behöver prioriteras bort.	1	2	2	Genom Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden finns ekonomisk beredskap för sociala investeringar. Förmögenhetsdispositionen bedöms påverka moderbolaget och koncernens finansiella ställning marginellt.
Risk för förtroendeskada hos hyresgäster	Risk för att satsningen leder till minskat förtroende från hyresgästerna genom att förväntningar på fonden inte infrias.	1	3	3	Stiftelsen innebär en ökad satsning jämfört med nuläge. Tydlig kommunikation genomförs om stiftelsens syfte, ändamål och arbetsformer.
Risk för ifrågasättande av affärsmässighet	Risk för att satsningen ifrågasätts av hyresgäster eller andra aktörer utifrån om den är affärsmässigt motiverad.	2	3	6	Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden bygger på evidens för vilka åtgärder som både skapar samhällsnytta och affärsnytta. Förslaget om stiftelse som form för sociala investeringar tar sin utgångspunkt i andra aktörers beprövade erfarenheter. Stiftelsen ska driva fram innovationer vilket inbegriper visst risktagande. Risken hanteras genom systematisk uppföljning och utvärdering.
Risk för påverkan av omvärldsförändringar	Risk för att möjligheten att nå målet försvåras av förändringar i omvärlden, exempelvis gällande utveckling i samhällsekonomi, arbetsmarknad, bostadsmarknad, migrationsmönster eller utveckling av kriminell verksamhet.	1	2	2	Aktiv omvärldsbevakning och ett agilt arbetssätt.

Risk för förseningar i genomförande	Risk för att tidplanen för att bilda och starta upp stiftelsen inte håller och att erforderliga beslut för att komma igång förskjuts framåt i tiden, vilket kan leda till att insatser försenas, engagemang svalnar och att kortsiktiga förväntade effekter från stiftelsen försenas.	2	3	6	Insatsen att arbeta med sociala investeringar är en del av Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden. Strategin är beslutad och väl förankrad.
Risk för brister i styrning	Risk för ineffektiv styrning och ledning om/när stiftelsen får fler donatorer med representation i styrelsen. Risk för motstridiga viljor i styrningen av stiftelsen som kan innebära kompromisser i relation till Framtidenkoncernens prioriteringar i strategin för utvecklingsområden.	1	3	3	Frågan omhändertas genom tydligt formulerat stiftelseförordnande samt stadgar och arbetsordning för styrelsen.
Risk för bristande intresse hos externa aktörer	Risk för att externa aktörer inte är intresserade av att medverka och tillföra kapital vilket skulle medföra att man inte får den uppväxling på Framtidenkoncernens resurser som är önskvärd.	2	3	6	Tydlig kommunikation kring stiftelsen syfte och ändamål. Transparent verksamhet med tydlig inriktning. Låga trösklar för samverkan inom ramen för stiftelsen.
Extern kommunikation	Risk för otydlig kommunikation som kan påverka intresset för potentiella partners att medverka i stiftelsen. Risk för otydlig kommunikation om stiftelsens ändamål och att det upplevs som att stiftelsen "tar över" andra organisationers ordinarie uppdrag.	2	3	6	Tydlig kommunikation kring stiftelsen syfte och ändamål. Tydlig kommunikation om att stiftelsens insatser ska vara ett komplement där det behövs.
Intern koordinering	Risk för otydlig intern kommunikation som kan innebära att bolagen fortsätter jobba enskilt med sociala insatser istället för att få samordningsvinster genom stiftelsen som plattform.	2	2	4	Koncernen kommer att arbeta i en ny modell för styrning och genomförande av strategin vilket möjliggör gemensamma prioriteringar och samordning.

STIFTELSEFÖRORDNANDE

Förvaltnings AB Framtiden (org. Nr 556012-6012) bildar härmed Stiftelsen Innanförskap Göteborg genom insättning av femtio miljoner (50 000 000) kronor på ett för Stiftelsen Innanförskap Göteborg öppnat bankkonto.

Det kommunala ändamålet för stiftelsen är att i allmännyttigt syfte i Bergsjön (primärområde¹ 305, 306), Biskopsgården (701, 702, 703, 708, 709), Hammarkullen (606), Hjällbo (612), Lövgärdet (601) och Tynnered/Frölunda Torg (518, 520, 522, 513, 517) i Göteborgs kommun främja följande ändamål:

- Barn och ungas förutsättningar för att klara skolan
- Barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid
- Ungdomars möjligheter till sommarjobb och extraarbete
- Föräldrastödjande insatser

Styrelseledamöter från tiden för bildandet och ett räkenskapsår framåt skall utgöras av:

1. Michael Pirosanto
2. Magnus Holmberg
3. Rebecca Palosaari Fogler
4. Christina Heikel
5. Stefan Svensson
6. Gunnar Ekeröth
7. Tamara Nesic

För stiftelsen skall gälla de till detta stiftelseförordnande fogade föreskrifter

Göteborg den XX/XX

XX, Förvaltnings AB Framtiden

Undertecknade styrelseledamöter åtar oss att förvalta Stiftelsen XX:s angelägenheter och har idag tagit hand om tillskjutet belopp på stiftelsens bankkonto enligt ovan.

¹ Primärområdesindelning enligt år 2020

Göteborg den XX/XX

Göteborg den XX/XX

Göteborg den XX/XX

Göteborg den XX/XX

Göteborg den XX/XX

Göteborg den XX/XX

Göteborg den XX/XX

FÖRESKRIFTER FÖR STIFTELSEN INNANFÖRSKAP GÖTEBORG

1. Stiftelsens firma

Stiftelsens namn är Stiftelsen Innanförskap Göteborg

2. Stiftelsens stiftelsekapital

Stiftelsen har bildats genom att Förvaltnings AB Framtiden, härefter Stiftaren har anslagit ett stiftelsekapital om femtio miljoner (50 000 000) kronor.

Stiftelsen har rätt att öka sina tillgångar genom att ta emot donationer och genom testamenten.

Om stiftelsens kapital utökas genom externt kapital från annan organisation än Förvaltnings AB Framtiden, har Förvaltnings AB Framtiden rätt att donera lika stort ytterligare kapital som den tillkommande donatorn.

3. Säte

Stiftelsen ska ha sitt säte i Göteborgs kommun, Västra Götalands län

4. Ändamål

Det kommunala ändamålet för stiftelsen är att i allmännyttigt syfte i Bergsjön (primärområde¹ 305, 306), Biskopsgården (701, 702, 703, 708, 709), Hammarkullen (606), Hjällbo (612), Lövgärdet (601) och Tynnered/Frölunda Torg (518, 520, 522, 513, 517) i Göteborgs kommun främja följande ändamål:

- Barn och ungas förutsättningar för att klara skolan
- Barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid
- Ungdomars möjligheter till sommarjobb och extraarbete
- Föräldrastödjande insatser

Stiftelsen ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika samt förbud att lämna stöd åt enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Stiftelsen ska inhämta Göteborgs kommunfullmäktiges ställningstagande innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Denna § 4 får inte ändras utan medgivande av Göteborgs kommunfullmäktige.

¹ Primärområdesindelning enligt år 2020

5. Hur ändamålet uppfylls

Stiftelsen ska uppfylla sitt ändamål genom utgivande av bidrag/stöd/stipendier eller dylikt.

Stiftelsen ska dela ut minst 80 procent av stiftelsens årliga avkastning. Med avkastning avses räntor, utdelningar eller dylikt på placerat kapital med avdrag för stiftelsens samtliga kostnader för aktuellt år.

Stiftelsen äger därutöver rätt att årligen dela ut upp till 5 miljoner kr av stiftelsens ursprungliga kapital. Om stiftelsen tillförs ytterligare kapital via donation eller på annat sätt äger stiftelsen därutöver rätt att årligen dela upp till 20 procent av det tillkommande kapitalet.

Stiftelsens insatser (och därmed användandet av stiftelsens kapital och avkastning) planeras fram till 2031.

Stiftelsens verksamhet ska bedrivas i enlighet med Göteborgs stads *Policy för ökad öppenhet och transparens i stiftelser, fonder och föreningar (diarienummer 1583/13)*.

6. Destinatärskrets

Utdelning enligt punkten 5 från stiftelsen ska kunna erhållas företrädesvis av personer eller organisationer från idéburen sektor, som är verksam i Göteborgs kommun och som främjar ett eller flera ändamål enligt punkten 4. Förmåner enligt punkten 5 får ej lämnas till stiftarna.

7. Styrelsen

Styrelsen ska sköta stiftelsens angelägenheter och företräda stiftelsen.

Styrelsen ska verka för att ytterligare extern kapital tillförs genom donationer.

Styrelsen ska ha lägst sju styrelseledamöter och högst elva styrelseledamöter som utses för två år i taget. För den första mandatperioden nominerar Stiftaren sju styrelseledamöter (i enlighet med stiftelseförordnande). Styrelsens ledamöter utses av kommunfullmäktige Göteborgs Stad. Ordförande ska väljas av styrelsen.

För kommande mandatperioder ska sju styrelseledamöter nomineras av Förvaltnings AB Framtiden och utses av kommunfullmäktige Göteborgs stad. Inom styrelsen ska en ledamot vara ordförande. Ordföranden ska väljas av styrelsen. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning.

Styrelsens ledamöter får inte enbart bestå av stiftaren.

Kommunfullmäktige Göteborgs stad äger därutöver rätt att utse ytterligare upp till fyra styrelseledamöter om stiftelsens kapital utökas med donationer. Vid donationer på belopp om fem (5) miljoner kronor eller mer kan styrelsen besluta om en utökning av antalet styrelseledamöter. Tillkommande donator äger rätt att nominera styrelseledamot. Om Förvaltnings AB Framtiden matchar donationen med minst lika stor summa äger de rätt att nominera ytterligare en styrelseledamot. Maximalt antal styrelseledamöter är dock alltid elva (11) stycken.

Om styrelseledamot avgår i förtid äger kommunfullmäktige Göteborgs Stad utse en ny styrelseledamot.

Styrelseledamöter har inte rätt till arvode.

Styrelsen äger rätt att anställa en verksamhetsledare för att driva den löpande verksamheten.

Styrelsen ska utarbeta och besluta om rutiner för att säkerställa så stiftelsens arbete inte bidrar till kriminell eller lagvidrig verksamhet eller så stöd inte ges till organisationer eller individer som uppmuntrar till eller bejakar våld, rasism, extremism eller bristande demokratiska värderingar.

Styrelsen äger rätt att inom sig utse arbetsutskott för beredning av frågor. Ledamöterna i arbetsutskottet har ej rätt till arvode.

8. Styrelsemöte

Styrelsen ska sammanträda minst fyra (4) gånger per kalenderår.

Styrelsen ska sammanträda på kallelse av ordföranden. Kallelse till styrelsemöte skall ske skriftligen minst fjorton dagar före mötet.

Styrelsen är beslutsför när mer än hälften av alla styrelseledamöter är närvarande. Beslutsförhet förutsätter att ordförande är närvarande. Ordförande har utslagsröst vid lika röstetal.

9. Firmateckning

Stiftelsens firma tecknas förutom av ordförande av den eller de i styrelsen som styrelsen utser som firmatecknare.

10. Förvaltning av stiftelsens kapital

Stiftelsens kapital skall förvaltas utifrån ett etiskt och hållbart perspektiv. Styrelsen ska fastställa förvaltningspolicy och utse kapitalförvaltare.

Stiftelsen ska följa *Göteborg Stads riktlinje för förvaltning av de anknutna stiftelsernas kapital* (diarienummer 1619/18).

11. Räkenskapsår

Stiftelsens räkenskapsår är kalenderår.

12. Bokföring och revision

Stiftelsens bokföring skall fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god revisionsd.

För att granska stiftelsens förvaltning och räkenskaper ska Kommunfullmäktige Göteborgs stad utse en auktoriserad revisor. Revisorn äger rätt till skäligt arvode.

13. Avveckling och upplösning av stiftelsen

Avveckling och upplösning av stiftelsen får endast ske enligt vid var tid gällande stiftelselag (för närvarande Stiftelselag 1994:1220).

14. Ändring av föreskrifter

Ändring av dessa föreskrifter, utom ändamålet enligt punkt 4, får göras genom enhälligt styrelsebeslut och blir gällande efter erforderligt myndighetsbeslut.